

Wed.18 Dec 2024
۱۶ جمادی الثانی ۱۴۴۵ - سال نهم
شماره ۲۶۰۶
۸ صفحه - ۵۰۰۰ تومان
www.forsatnet.ir

سر مقاله

چالش‌های

تنظیم‌گری رمزارزها

علی نظافتیان
پژوهشگر حقوق بانکی
در میانه‌های آذرماه بود که بانک مرکزی از تصویب سند سیاستگذاری رم‌پول‌ها، خبر داد و اعلام کرد «بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان متولی مدیریت بازار پول و ارز، پرداخت کشور و تنظیم‌گر در پرداخت رم‌پول‌ها و ناظر بر مبادله آنها، مستند به مواد (۴)، (۲۴)، (۵۹) و (۶۴) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، باهدف استفاده از ظرفیت‌ها و فرصت‌های نهفته در توسعه فناوری‌های نوین مالی، تقویت شفافیت در فعالیت‌های مرتبط با رم‌پول و آگاهی‌بخشی به مردم در این حوزه، چارچوب سیاستگذاری و تنظیم‌گری بانک مرکزی در حوزه رم‌پول‌ها را در ۱۹ بند تدوین و به تصویب رسانده است.»

رمزارزها و رم‌پول‌ها به عنوان دو پدیده نوظهور دنیای دیجیتال، حضوری تأثیرگذار در اقتصاد جهان دارند و درحال حاضر، معاملات کلانی با استفاده از آنها انجام می‌شود. بنابراین دلیل موجهی برای دوری‌گزینی ما از بازار رمزارز و رم‌پول وجود ندارد، اما در ورود به این حوزه باید دقیق و حساب شده، عمل کرد و بازار را به‌سوی ناشناخته‌ها سوق نداد. علاوه بر آن، بازار پول بایستی همچنان از بازار سرمایه متمایز بماند و مداخله مستقیم سیستم بانکی کشور در بازار سرمایه و رقابت با صاحبان آن، هیچ توجیحی ندارد.

ادامه در همین صفحه

فرصت امروز

برای کسب وکار آفرینی

کشورهای مدیر ائه برای سومین سال متوالی در صدر رتبه بندی «اکنومیست» قرار گرفتند

۵ اقتصاد برتر سال ۲۰۲۴

چالش‌های تنظیم‌گری رمزارزها

حاکمیت سیاسی در چاپ و نشر پول

نکته اصلی در مورد پدیده پول، خواه پول کالغدی باشد و خواه پول فلزی یا پول دیجیتال (که «پول رقمی» نام نهاده‌اند)، آن است که خلق، چاپ و انتشار پول در هر کشور منحصر در صلاحیت دولت است و جز دولت، هیچ نهاد و دستگاهی مجاز به انتشار پول رسمی کشور نیست. دولت‌ها نیز معمولاً انتشار چاپ پول را به بانک مرکزی واگذار می‌کنند. شرط معتبر بودن پول، ناشر حاکمیتی آن است. افزون بر آن، پول هر کشور باید رواج قانونی داشته باشد که تعیین آن در صلاحیت مجلس یا دولت است. ماده ۲ قانون پولی و بانکی، می گوید: «پول رایج کشور به‌صورت اسکناس و سکه‌های فلزی قابل‌انتشار است.» بنابراین اسکناس‌های رژیم سابق، پول است و خریدوفروش هم می‌شود. اما در حال حاضر این پول، رواج قانونی ندارد. پول داری رواج قانونی هر کشور در سایر کشورها «ارز» محسوب می‌شود. به همین ترتیب، «پول رقمی» نیز بایستی همانند پول کالغدی، رواج و اعتبار قانونی داشته باشد. رمزارز نیز صرفاً پول یک کشور خارجی در کشور ماست. رمزارز بایستی به‌عنوان یک کالا در بازار ارزش داشته باشد و قابل خریدوفروش باشد. خلق رقمی، امتیاز چاپ اسکناس از بانک جدید شرق به بانک شاهی واگذار شد.

در مورد چاپ اسکناس نیز نخستین بانکی که به چاپ اسکناس برای ایران پرداخت، بانک جدید شرقی بود که مرکزش در لندن قرار داشت و اسکناس‌های چاپ‌شده توسط این بانک از پنج قران به بالا بود و در بانک بازرگانی ایران منتشر می‌شد. در سال ۱۲۶۷ هجری قمری، امتیاز چاپ اسکناس از بانک جدید شرقی به بانک شاهی واگذار شد. بانک شاهنشاهی ایران طبق قرارداد روترتر، حق انحصاری نشر اسکناس را داشت، اما چاپ اسکناس همچنان در بانک جدید شرقی انجام می‌گرفت و سیاست‌های پولی را نیز همین بانک تعیین می‌کرد. در سال ۱۲۸۵ هجری شمسی، نمایندگان نخستین مجلس شورای ملی خواستار تأسیس بانک ملی شدند، اما این مهم تا سال ۱۳۰۶ به تصویب نرسید تا سرانجام در ۱۷ شهریورماه ۱۳۰۷ آغاز به کار کرد. بانک شاهنشاهی تا سال ۱۳۰۹ به فعالیت خود ادامه داد و در این سال، دولت حق انحصاری نشر اسکناس را به مبلغ ۲۰۰ هزار لیره انگلیس خریداری کرد و مسئولیت چاپ اسکناس به بانک ملی ایران واگذار شد. این امتیاز با تشکیل رسمی بانک مرکزی در سال ۱۳۳۹ به بانک مرکزی واگذار شد و در ماده ۱۴ این قانون تصریح شد: «امتیاز انتشار پول ایران در اختیار دولت است. این امتیاز مطابق مقررات این قانون منحصرًا از طرف بانک مرکزی ایران بدون دخالت هیچ دستگاه دولتی یا خصوصی دیگری به اجرا گذاشته می‌شود.» این شوه پسندیده در مورد امتیاز انحصاری چاپ و نشر اسکناس همچنان در قانون پولی و بانکی مصوب ۱۳۵۲ باقی ماند و در بند الف ماده ۳ آن تأکید شد: «امتیاز انتشار پول رایج کشور در انحصار دولت است و این امتیاز با رعایت مقررات این قانون منحصرًا به بانک مرکزی ایران واگذار می‌شود.» به تبعیت از این رویه و مطابق بند ۴ قسمت «ب» ماده ۴ قانون بانک مرکزی، «انتشار انواع اسکناس، مسکوک و پول رقمی (دیجیتال) بانک مرکزی سی.بی.دی.» و «نشر جمله وظایف بانک مرکزی، تعیین شده است. «حفظ ارزش پایه پولی کشور نیز وظیفه قانونی بانک مرکزی است.»

صلاحیت قانونی بانک مرکزی

رمزارزها هم در بازار پول و هم در بازار سرمایه، حضوری مؤثر دارند. با بررسی سند «چارچوب سیاستگذاری و تنظیم‌گری بانک مرکزی در حوزه رم‌پول‌ها» مشاهده می‌شود که بانک مرکزی در مورد سیاستگذاری، نظارت و تنظیم‌گری پول، ارز، رمزارز، پول رقمی، رم‌زاداری‌ها و موارد مرتبط با آن، به استناد مواد (۴)، (۲۴)، (۵۹) و (۶۴)

دماسنج اصلی تالار شیشه‌ای ۱۲ هزار واحد افت کرد

پیشوازی بازار سهام برای شب یلدا

شاخص کل بورس تهران پس از چند هفته روند صعودی پرقدرت سرانجام در معاملات روز گذشته بیش از ۱۲ هزار واحد افت کرد تا در روزهای پایانی آذرماه به پیش‌شواز ش‌شب یلدا برود. شاخص کل بورس در حالی با افت ۱۲ هزار و ۲۶۸ واحدی به سطح ۲ میلیون و ۶۷۳ هزار واحد رسید که شاخص کل هم‌وزن نیز با ۱۰ هزار و ۵۵۳ واحد کاهش در نیمه تراز ۸۳۲ هزار واحد…

مصرف گاز خانگی رکورد زد و به ۶۷۰ میلیون مترمکعب در روز رسید

عوارض صنعتی ناترازی انرژی

فرصت امروز: امسال کسری گاز زودتر از همیشه، گریبان اقتصاد کشور را گرفته است و با وجود آنکه ایران، دومین کشور دارنده ذخایر گاز جهان است، اما سیاستگذاری‌های نادرست دولتی، به ناترازی هر چه بیشتر تولید و مصرف گاز، دامن زده است؛ تا جایی که مدت‌هاست بحث واردات گاز از ترکمنستان و روسیه بر سر زبان‌ها افتاده است. روز گذشته سخنگوی شرکت ملی گاز ایران از ثبت مصرف ۶۷۰ میلیون مترمکعب گاز بخش خانگی، تجاری و صنایع جزء در روز دوشنبه، ۲۶ آذرماه خبر داد تا بار دیگر رکورد مصرف گاز خانگی شکسته شود. سخنگوی شرکت ملی گاز با بیان اینکه این میزان، رکورد تازه‌ای در سال ۱۴۰۳ محسوب می‌شود، گفت که «۸۵۸ میلیون مترمکعب گاز شیرین در روز دوشنبه به شبکه سراسری تحویل شده است. از این مقدار، ۶۷۱ میلیون مترمکعب گاز در بخش خانگی، تجاری و صنایع جزء مصرف شد که ۷۸ درصد از کل گاز تزریقی به شبکه را شامل می‌شود و رکورد تازه‌ای در مصرف گاز در این بخش برای سال ۱۴۰۳ به شمار می‌رود.» به گفته «سیدحسن موسوی»، «میزان مصرف گاز در روز دوشنبه در مقایسه با روز مشابه سال گذشته، رشد ۲۷ درصدی را نشان می‌دهد.» پس از دعوت رئیس‌جمهور، وزیران و دولتمردان از مردم برای مشارکت در پوشش «دو درجه کمتر»، حالا دامنه این دعوت همگانی به همه اقشار جامعه رسیده و فعالان فرهنگی، اقتصادی و هنری در پیام‌های جداگانه از مردم برای پوستن به این پوشش دعوت کرده‌اند، اما به موازات مدیریت مصرف گاز بایستی به اصلاح سبذ انرژی مصرفی کشور نیز توجه…

۴

احیای حمایت گرایي به افت بهره وری و کاهش رشد اقتصادی جهان منجر می‌شود

در خدمت و خیانت حمایت گرایي

۳

مدیریت و کسب‌وکار

بهترین تکنیک‌های تبلیغات

کارشناسان‌های حوزه تبلیغات همیشه از تکنیک‌های تازه و اثرگذار به منظور موفقیت در بازار استفاده می‌کنند. شاید در نگاه اول خیلی از تکنیک‌های بازاریابی و تبلیغات تکراری یا کلیشه‌ای به نظر برسد، با این حال نحوه اجرای درست چنین تکنیک‌های به ظاهر تکراری اهمیت بسیار زیادی دارد. فکر می‌کنم اغلب شما این داستان قدیمی که با تمرین خوب در یک فن می‌توان هر رقیبی را شکست داد، خیلی خوب در ذهن دارید. خوب ماجرا در حوزه تبلیغات نیز دقیقاً مثل این داستان آشناست. اگر شما بلد باشید چطور با مخاطب تان ارتباط برقرار کرده و از سواده‌ترین تکنیک‌های تبلیغات برای اثرگذاری استفاده کنید، هیچ چیز مانع رویاپردازی‌های تان نخواهد شد. ما در روزنامه فرصت امروز معتقدیم تبلیغات حتی در دنیای دیجیتال نیز اهمیتش را حفظ کرده است. خوب این روزها خیلی از کارشناس‌ها و حتی کاربران آنلاین خیال می‌کنند…

۸

دیدگاه حقوق بانکی، تصویب و انتشار «سند چارچوب سیاستگذاری و تنظیم‌گری بانک

مرکزی در حوزه رم‌پول‌ها» توسط بانک مرکزی بدین معناست که بانک مرکزی به طور غیرمستقیم، معاملات مبتنی بر رمزارزها را معتبر ندانسته است. بنابراین بهتر است ابتدا نگاهی به نظرات مراجع عظام تقلید در زمینه ارز دیجیتال داشته باشیم؛ سوال این است که حکم معاملات بیت‌کوین (ارز دیجیتال) چیست و آیا سود گرفتن و معامله کردن از نوسانات بازار و قیمت‌ها مجاز است؟ از نظر آیت‌الله خمنه‌ای، «حکم خرید و فروش از نوسانات بازار و قیمت‌ها مجاز است؛ از نظر آیت‌الله خمنه‌ای، «حکم خرید و فروش به صورت تعهد بر انجام معامله در زمان معین باشد، اشکال ندارد و اگر معامله‌ای صورت نمی‌گیرد و کسب درآمد صرفاً براساس پیش‌بینی نوسانات قیمت باشد (معاملات آتی دائمی یا CFD) بنا بر احتیاط واجب موجب ملکیت درآمد حاصل نمی‌شود.» همچنین از نظر آیت‌الله مکارم شیرازی، «با توجه به ابهامات زیادی که بیت‌کوین دارد، معامله آن اشکال دارد.» از نظر آیت‌الله نوری همدانی نیز «رود در این معاملات، اشکال دارد.» از نظر آیت‌الله هاشمی شاهرودی، «با توجه به ابهامات فراوانی که این نوع معامله دارد، استفاده از این پول جایز نیست.» از نظر آیت‌الله وحید خراسانی که این نوع معاملات را باطل است» و همچنین از نظر آیت‌الله شبیری زنجانی، «چنانچه استفاده از این گونه ارز‌ها نوعاً منفسده اقتصادی داشته یا خلاف قانون باشد، خریدوفروش آن اشکال دارد.»

اگرچه نگارنده، متخصص مباحث شرعی نیست، اما شاید دلیل عمده فقها برای مخالفت با معامله رمزارزها، وجود غیرفیزیکی رمزارهاست که به‌نوعی ویژگی فقهی مالیت را از آنها می‌گیرد. ارز در حال حاضر، نوعی دارایی غیرمادی است که در دنیای واقعی، وجود فیزیکی ندارد و غیرلموس است. بنابراین به نظر می‌رسد اشکال فقهی معاملات رمزارز نیز مانند اشکال فقهی قران‌بده (جهل طرفین به عوض و معوض و احتمال وجود ضرر و در نتیجه مواجه شدن با فاعده فقهی نهی ضرر در معاملات) است که نهایتاً با تدبیر برخی فقها از جمله شهید مطهری، اشکال فقهی قرارداد بیمه رفع شد. مقصود این است که در مطالعه و بررسی بیشتر، اشکال یا اشکالات فقهی معاملات ارز دیجیتال نیز قابل حل است. ارز و دارایی دیجیتال در دنیای امروز یک واقعیت است (نمی‌توان اقتصاد ایران را از مزایای این دارایی‌های نوظهور محروم کرد. همانطور که «عبدالناصر همتی»، وزیر اقتصاد گفته است: «باید به این نسبت برویم که آثار منفی ارزهای دیجیتال، کنترل شود و آثار مثبت آن تقویت شود.» درعین حال، نباید فراموش کرد که ماهیت پنهان رمزارزها و آسانی نقل‌وانتقال آن، به گونه‌ای است که می‌توان به‌راحتی با رمزارز پول‌شویی کرد. بر همین اساس، تصور می‌کنم که اقدام بانک مرکزی در انتشار «سند چارچوب سیاستگذاری و تنظیم‌گری بانک مرکزی در حوزه رم‌پول‌ها»، اقدامی مناسب و ضروری بوده است؛ منتها ایراد وارد بر مصوبه بانک مرکزی، عدم توجه کافی به مبانی فقهی و نظریات فقهای صاحب فتوا در مورد معاملات مبتنی بر رمزارزها و پذیرش ضمنی و مشروعبت‌بخشی به این‌گونه معاملات و همچنین مداخله ضمنی در برخی امور مربوط به بازار سرمایه است که خارج از صلاحیت قانونی بانک مرکزی به نظر می‌رسد و باید می‌آید. همچنین در نظر فرادین است که تنظیم‌گری اموری می‌کند که در صلاحیت قانونی آن نیست. اشکالات حقوقی یا شرعی مرتب بر «سند چارچوب سیاستگذاری و تنظیم‌گری بانک مرکزی در حوزه رم‌پول‌ها»، با سیاستگذاری مناسب و آسیب شناسی فقهی و نهایتاً اصلاح سند قابل حل است. محروم کردن مردم از حضور قانونی در بازار رمزارزها به نفع هیچ‌کس نیست. با بررسی کارشناسانه چالش‌های اقتصادی و سیاستگذاری مناسب، ورود به ناشناخته‌ها، ترساک و زیان آور نخواهد بود.

بازار نیما و بازار اشخاص تقسیم می‌شود. به بیان بهتر، صادرکنندگان

که تعهد داشتند ارز خود را در بازار نیما عرضه می‌کنند و برای فروش ارز از این بازار استفاده می‌کردند همچنین واردکنندگانی هم که مجاز به تأمین ارز خود از نیما بودند برای تأمین ارز در سامانه نیما معامله انجام می‌دادند. سایر گروه‌ها نیز در بازار ارز اشخاص فعالیت می‌کردند رئیس مرکز مبادله ارز و طلای ایران با تأیید بخش فراهیت می‌کارشناسان مبنی بر اینکه قیمت تمام شده ارز برای واردکننده، تغییر معناداری نخواهد کرد، گفت: پیش از این نیز در بستر سامانه نیما، قیمت به اضافه مبلغ دیگری می‌شد. لذا از این منظر سامانه مذکور کاملاً معاملاتی نبود و بیشتر یک سامانه اطلاع‌رسانی بود و تضمینی برای اینکه معاملات براساس آن ترخ‌ها انجام شود، وجود نداشت. در حال حاضر ساختار جدیدی در حوزه ارزی در حال شکل‌گیری است و این

سامانه معاملات ارز تجاری چگونه کار می‌کند؟

همزمان جورسازی سفارش‌ها نیز انجام می‌شود و صادرکنندگان و واردکنندگان درخصوص نرخ ارز با هم رقابت می‌کنند و معامله نهایی براساس هم‌پوشانی پیشنهادات، انجام می‌شود. همچنین درخصوص معاملات گروه‌هایی که در سامانه نیما هستند تا آخر دی ماه می‌توانند معاملات خود را در این سامانه انجام دهند، اما از ابتدای بهمن ماه تمام معاملات از جمله معاملات نیمایی به بازار ارز تجاری منتقل خواهد شد.

به گفته «سعیدی»، از گذشته تاکنون در بازار ارز، یک بازار مربوط به ارز خدماتی و غیربازرگانی و بازار دیگر نیز مربوط به معاملات ارز تجاری و بازرگانی بود. در بخش ارز بازرگانی مربوط به معاملات ارز تجاری، صادرکنندگان ارز خود را به فروش می‌رسانند و واردکنندگان هم ارز موردنیاز خود را تأمین می‌کنند. این بازار نیز خود به دو بخش شامل

نگاه

متاورس چگونه آینده شرکت‌ها را متحول می‌کند؟

زندگی در جهان متاورس

اقتصاد متاورس به‌عنوان یکی از پدیده‌های خیره‌کننده عصر دیجیتال، دریچ‌های به آینده‌ای می‌شکاید که در آن مرزهای میان واقعیت فیزیکی و دیجیتالی محو شده‌اند و تجربه‌های جدیدی در آن خلق می‌شود. این جهان گسترده و همه‌جانبه، با فناوری‌های پیشرفته‌ای همچون بلاک چین، واقعیت افزوده و واقعیت مجازی بنا شده است؛ جایی که کاربران می‌توانند مالک دارایی‌های دیجیتال باشند، کسب‌وکار راه بیندازند و سبک زندگی خود را به‌گونه‌ای متفاوت در جهانی جدید بازآفرینی کنند. این دنیای تازه که آن را با نام متاورس می‌شناسیم، نه‌تنها چشم‌اندازهای اقتصادی جدیدی را پیش رویمان می‌گذارد، بلکه مفاهیم زندگی اجتماعی و فرهنگی را نیز دستخوش تغییرات عمیقی می‌کند.

از نخستین نشانه‌های اقتصاد متاورس می‌توان به ظهور بازارهای دیجیتال و توکن‌های غیرقابل تعویض (NFT) اشاره کرد. NFTها به شکلی انحصاری مفهوم مالکیت را به دنیای دیجیتال آورده‌اند، به‌طوری‌که افراد می‌توانند دارایی‌هایی مانند آثار هنری، آیت‌های بازی و حتی زمین‌های مجازی را با مالکیت تضمین‌شده در اختیار داشته باشند. این مالکیت‌ها که با فناوری بلاک چین ایمن و شفاف شده‌اند، به افراد امکان می‌دهند دارایی‌های خود را ازادانه و بدون واسطه در بازارهای دیجیتال خرید و فروش کنند. پلتفرم‌هایی مانند Decentraland و Sandbox، نمونه‌های برجسته‌ای از این جهان دیجیتالی هستند که در آن کاربران می‌توانند زمین‌های مجازی خود را خریداری کنند، فروشگاه‌های مجازی بسازند و املاک دیجیتالی‌شان را با قیمت‌هایی بعضاً فراتر از دارایی‌های فیزیکی معامله کنند. این تحول نه‌تنها مفهوم مالکیت را فراتر از مرزهای فیزیکی می‌برد، بلکه نشان می‌دهد دارایی‌های دیجیتال به بخشی ارزشمند و واقعی از زندگی افراد تبدیل شده‌اند.

اقتصاد متاورس اما فراتر از مالکیت دارایی‌های دیجیتال است و فرصت‌های نوینی برای راه‌اندازی و توسعه کسب‌وکارها ایجاد کرده است. برندهای بزرگ و شناخته‌شده‌ای چون نایک و گوچی، وارد این فضا شده‌اند و فروشگاه‌های مجازی خود را در متاورس راه‌اندازی کرده‌اند. کاربران در این فروشگاه‌ها می‌توانند محصولات دیجیتالی و حتی نسخه‌های فیزیکی کالاها را در فضایی مبتنی بر واقعیت افزوده، مشاهده و خریداری کنند. این تجربه خرید به کاربران اسکان می‌دهد که محصولات را از زوایای مختلف ببینند، طرح‌های جدید را امتحان کنند و سپس خرید خود را نهایی کنند. این جهان مجازی همچنین باعث ظهور مشاغل جدیدی شده و از طراحان و معماران فضاهای دیجیتالی گرفته تا بازرگاران رویدادهای مجازی، همه می‌توانند در این محیط دیجیتالی شغل و کسب‌وکار خود را به‌صورت نوآورانه توسعه دهند.دندانملا برخی شرکت‌ها در متاورس، کنسرت و نمایشگاه‌های مجازی برگزار می‌کنند و به افراد امکان می‌دهند که از هر کجای جهان به این رویدادها بپیوندند. تأثیر متاورس بر اقتصاد دیگری از خود نشان می‌دهد که از دیگر جنبه‌های تحول‌آفرین این فضاست. متاورس می‌تواند ساختارهای قدیمی اقتصادی مانند فروشگاه‌های فیزیکی و شیوه‌های سنتی خرید را متحول کند. در متاورس، افراد بدون نیاز به حضور فیزیکی می‌توانند وارد فروشگاه‌های مجازی شوند، کالاهای موردنظر خود را مشاهده و خریداری کنند. این شیوه جدید خرید، نیاز به فضاهای فیزیکی را کاهش می‌دهد و به شرکت‌ها اجازه می‌دهد با هزینه‌ای کمتر و از تطای مستقیم‌تر با مشتریان، تجربه‌ای تازه از خرید را برای آنان فراهم کنند. از این منظر، متاورس نه‌تنها سبک زندگی مصرف‌کنندگان، بلکه مدل‌های کسب‌وکار را هم درگرم می‌کند و به سمت دنیایی دیجیتالی و تمام‌مجازی سوق می‌دهد.

با وجود این همه ظرفیت و پتانسیل، متاورس با چالش‌های حقوقی و قانونی پیچیده‌ای نیز همراه است. این فضا با مسائلی چون مالکیت معنوی، کپی‌رایت، حفظ حریم خصوصی و قوانین مالیاتی مواجه است که هنوز در بسیاری از کشورها برای آنها چارچوب مشخصی وجود ندارد. به‌عنوان نمونه، مالکیت معنوی و حقوق کپی‌رایت در دنیای دیجیتال به‌وضوعی پیچیده تبدیل شده، چراکه امکان کپی و بازتولید دارایی‌های دیجیتال به‌سادگی وجود دارد. از سوی دیگر، حفاظت از حریم خصوصی کاربران و جلوگیری از سوءاستفاده از داده‌های شخصی آنها، یکی دیگر از چالش‌های متاورس است. از آنجا که افراد در متاورس دارای هویت‌های دیجیتالی هستند، حفظ امنیت و حریم خصوصی این هویت‌ها نیازمند نظارت و سیاستگذاری دقیق است. بحث مالیات بر درآمد‌های دیجیتالی نیز از دیگر موضوعاتی است که باید برایش قوانین کارآمدی تدوین شود. وابستگی شدید متاورس به فناوری‌های پیشرفته، از دیگر مسائلی است که این جهان دیجیتال با آن روبروست. فناوری‌هایی مانند بلاک چین، واقعیت مجازی و واقعیت افزوده که زیرساخت‌های اصلی متاورس را تشکیل می‌دهند، نیازمند تجهیزات گران‌قیمت و زیرساخت‌های پیچیده هستند که تنها در برخی کشورها و مناطق قابل دسترسی است. این مسئله می‌تواند منجر به نابرابری‌های دیجیتال شود؛ یعنی افراد و کشورهایی که به این زیرساخت‌ها دسترسی ندارند، از فرصت‌های اقتصادی متاورس محروم به‌مانند، از آنجا که پیش‌بینی می‌شود متاورس در آینده هیچ‌ندان دور به یکی از ارکان اصلی اقتصاد دیجیتال تبدیل شود. این شکاف دیجیتالی می‌تواند تفاوت‌های عمده‌ای در دسترسی به منابع و فرصت‌های اقتصادی ایجاد کرده و نابرابری‌های جدیدی را رقم بزند.

شرکت‌های بزرگ فناوری نیز نقش اساسی در توسعه و هدایت متاورس دارند. غول‌هایی مانند متا، گوگل و مایکروسافت با سرمایه‌گذاری‌های عظیم در این فضا، پدیدنیل آن هستند که با ایجاد محیط‌های مجازی منحصربه‌فرد، تجربه‌های تازه‌ای را برای کاربران خلق کنند. این شرکت‌ها، متاورس را ابزاری برای رقابت تجاری و تسلط بر بازار آینده می‌بینند. این سرمایه‌گذاری‌ها هرچند می‌تواند به رشد و توسعه متاورس کمک کند، اما تمرکز قدرت در دست این شرکت‌ها، نگرانی‌هایی را درخصوص عدالت اقتصادی و امکان دسترسی برابر به فرصت‌ها ایجاد کرده و نوعی انحصار دیجیتال بوجود آورده است. تأثیرات اجتماعی متاورس به‌اندازه تأثیرات اقتصادی آن، پیچیده و عمیق است. متاورس نه‌تنها الگوهای مصرف و شیوه‌های کسب‌وکار را بازتعریف می‌کند، بلکه شکل‌گیری هویت‌ها، تعاملات اجتماعی و حتی مفهوم جامعه را نیز به چالش می‌کشد. در این دنیای جدید، افرادی می‌توانند با هویت‌های دیجیتالی پیچیده‌تری ظهور کنند. هویت‌های دیجیتال به‌ر فضاهایی با مرزهای باز و منعطف به تعامل بریزانند. این مسئله، الگوهای تعاملات اجتماعی را تغییر داده و فرصت‌ها و ریسک‌هایی را پیش روی جوامع قرار داده است. اما متاورس به همان میزان که تعاملات اجتماعی را تسهیل می‌کند، ریسک‌هایی نیز برای جوامع به همراه دارد. «احتمال وابستگی و فرار از واقعیت»، یکی از چالش‌های این فضاست. محیط‌های مجازی به‌جای آنکه ابزاری برای بهبود تعاملات اجتماعی باشند، به شکلی از گریز و جدایی از زندگی واقعی تبدیل می‌شوند که در بلندمدت می‌تواند منجر به کاهش تعاملات واقعی و ایجاد بحران هویتی شود. اقتصاددانان معتقدند چنین روندهایی در متاورس می‌توانند اثرات زیانباری بر بهره‌وری، رفاه و انسجام اجتماعی داشته باشند؛ چراکه وابستگی به دنیای مجازی ممکن است انگیزه افراد برای مشارکت فعال در دنیای واقعی را تضعیف کند. «توزیع نابرابر دسترسی به متاورس» و پتانسیل آن برای افزایش شکاف‌های دیجیتال، از دیگر موضوعات اساسی است که اقتصاددانان نسبت به آن هشدار می‌دهند. از آنجا که متاورس به فناوری‌های پیشرفته‌ای همچون واقعیت مجازی و بلاک چین متکی است، دسترسی به آن برای تمامی اقشار و کشورهای جهان فراهم نیست. این مسئله می‌تواند عواملی را از یکدیگر دورتر کند و نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی را افزایش دهد. از سوی دیگر، «تأثیرات فرهنگی و اجتماعی بر هویت فردی» در این فضا جای بحث دارد. متاورس به افراد این امکان را می‌دهد که در قالب شخصیت‌های دیجیتال و با هویت‌های گوناگون حضور یابند. این تجربه می‌تواند به برخی از افراد امکان دهد که توانایی‌ها و علایق خود را به شکل خلاقانه‌تری بیان کنند، اما از دیدگاه اجتماعی ممکن است چالش‌هایی برای پیوندهای هویتی افراد ایجاد کند. برخی اقتصاددانان معتقدند افراد ممکن است در معرض بحران هویتی قرار بگیرند؛ زیرا مرزهای میان هویت‌های واقعی و مجازی به‌قدری تضعیف می‌شود که احساس تعلق به هویت مشخصی در آنان کاهش یابد.

در نهایت، متاورس به عنوان یک بستر جدید اجتماعی، «تعاملات اقتصادی را نیز از الگوهای سنتی جدا می‌کند». از آنجا که در متاورس، مبادلات اقتصادی آموزش، خرید و حتی سرگرمی‌ها به شکلی کاملاً مجازی و جریان هستند، تعاملات افراد با مفهوم «کار» و «پول» نیز ممکن است تغییر کند. امکان کسب درآمد دیجیتالی در متاورس می‌تواند به بخشی از معیشت افراد در دنیای واقعی تبدیل شود. این روند، به‌ویژه در کشورهای که اقتصاد آنها با بحران‌هایی همچون بیکاری دست‌و‌پنجه نرم می‌کند، می‌تواند به عنوان فرصتی برای کسب درآمد در فضای دیجیتال تلقی شود. از این منظر، متاورس نه‌تنها بر الگوهای اقتصادی، بلکه بر الگوهای اجتماعی کار و درآمد نیز تأثیرگذار خواهد بود. متاورس، جهان پیچیده‌ای را فریضه‌ای و چالش‌هاست. این جهان نه‌تنها می‌تواند جوامع را به هم نزدیک‌تر کند و اقتصاد دیجیتال را گسترش دهد، بلکه ریسک‌هایی نیز برای جوامع واقعی به همراه دارد که نیازمند نظارت، سیاستگذاری و درک عمیق از اثرات آن بر ساختارهای اجتماعی و فرهنگی است.

کشورهای مدیترانه برای سومین سال متوالی در صدر رتبه بندی «اکنومیست» قرار گرفتند

۵ اقتصاد برتر سال ۲۰۲۴

فرصت امروز؛ بالا باقی ماندن نرخ بهره در یک دهه گذشته، بروز جنگ

در قاره اروپا و منطقه خاورمیانه، برگزاری انتخابات ریاست جمهوری آمریکا و بازگشت دونالد ترامپ به کاخ سفید، هیچ کدام مانع نشدند که اقتصاد جهان در سال ۲۰۲۴، عملکرد قوی دیگری از خود نشان دهد. براساس پیش‌بینی‌های صندوق بین‌المللی پول، تولید ناخالص داخلی جهان تا پایان سال ۲۰۲۴ میلادی، ۳٫۲ درصد رشد خواهد کرد. سطح تورم نیز کاهش یافته و رشد اشتغال پایدار شده است. همچنین بازارهای سهام برای دومین سال متوالی بیش از ۲۰ درصد رشد کرده‌اند. بااین‌حال مثل همیشه، این تصویر گلگون جهانی بین کشورهای مختلف به شکلی پنهان و گسترده متعوز است. نشریه «اکنومیست» برای ارزیابی این تفاوت‌ها، داده‌هایی را در مورد پنج شاخص اقتصادی، یعنی تولید ناخالص داخلی، عملکرد بازار سهام، تورم اصلی، بیکاری و کسری دولت در ۳۷ کشور عمدتاً ثروتمند جهان جمع‌آوری کرده است. سپس هر اقتصاد را براساس عملکرد آن رتبه‌بندی کرده تا یک امتیاز ترکیبی به دست آورد.

در نهایت، بررسی‌ها نشان می‌دهد که کشورهای مدیترانه برای سومین سال متوالی در صدر رتبه‌بندی «اکنومیست» قرار گرفته‌اند و اسپانیا جلوتر از همه کشورها، رتبه نخست اقتصاد جهان را به خود اختصاص داده است. یونان و ایتالیا که زمانی نماد مشکلات منطقه بیرو بودند، به روند بهبود اقتصادی خود ادامه داده‌اند. همچنین ایرلند که

شرکت‌های فناوری زیادی را به خود جذب کرده و دانمارک است. محل شهرت شرکت دارویی تولیدکننده داروی بحث‌برانگیز اما پرسود لاغری اوزمپیک است، پنج اقتصاد برتر سال ۲۰۲۴ را تشکیل می‌دهند. در نقطه مقابل، قدرت‌های اقتصادی شمال اروپا با عملکرد ضعیف انگلیس و آلمان ناامید شده‌اند. دو کشور بالتیکی لتونی و استونی نیز در قمر رتبه بندی «اکنومیست» جای گرفته‌اند؛ عملکرد ضعیفی که در سال ۲۰۲۲ نیز برای لتونی و استونی تکرار شده بود.

اقتصادهای برنده سال از نگاه اکنومیست

طبق پیش‌بینی‌های صندوق بین‌المللی پول، تولید ناخالص داخلی جهانی تا پایان سال جاری میلادی، ۳٫۲ درصد رشد خواهد کرد. همچنین بازارهای سهام برای دومین سال متوالی بیش از ۲۰ درصد رشد کرده‌اند. بااین‌حال مثل همیشه، این تصویر گلگون جهانی بین کشورهای مختلف به شکلی پنهان و گسترده متعوز است. برای ارزیابی این تفاوت‌ها، نشریه «اکنومیست» گزارش، داده‌هایی را در مورد پنج شاخص اقتصادی (شامل تولید ناخالص داخلی، عملکرد بازار سهام، تورم اصلی، بیکاری و کسری دولت) در ۳۷ کشور عمدتاً ثروتمند جهان جمع‌آوری کرده و سپس هر اقتصاد را براساس عملکرد آن رتبه‌بندی کرده است تا یک امتیاز ترکیبی به دست آورد. همانطور که اشاره شد، این سومین سال متوالی است که کشورهای مدیترانه در صدر رتبه‌بندی «اکنومیست» قرار می‌گیرند و اسپانیا نیز در صدر فهرست امسال ایستاده است. یونان و ایتالیا که زمانی نماد مشکلات منطقه یسور بودند، به روند بهبود خود ادامه می‌دهند. ایرلند که شرکت‌های فناوری زیادی را به خود جذب کرده و دانمارک است. محل شهرت شرکت دارویی تولیدکننده داروی بحث‌برانگیز اما پرسود لاغری اوزمپیک است، پنج رتبه برتر اقتصاد جهان را تکمیل می‌کنند. درعین‌حال، قدرت‌های اقتصادی شمال اروپا با عملکرد ضعیف انگلیس و آلمان ناامید شده‌اند

رئیس‌جمهور این کشور در روز سوم دسامبر، سقوط کرد.

مسکن ملی با چقدر پول جمع می‌شود؟
مسکن به عواملی همچون طولانی بودن مدت بازپرداخت وام مسکن، نکول تسهیلات، کاهش درآمد بانک‌ها از این ناحیه، کمبود منابع و نهایتاً عدم تمایل سیستم بانکی به پرداخت تسهیلات مسکن برمی‌گردد. تمامی بانک‌ها موظفند در ۲۰ درصد تسهیلات پرداختی خود را صرف حوزه مسکن کنند، اما طی سه سال گذشته آنها نتوانسته‌اند به تعهد خود عمل کنند؛ تا جایی که میزان تخلف بانک‌ها در سال اول اجرای طرح نهضت ملی مسکن ۶۱ هزار میلیارد تومان و در سال های دوم و سوم نیز ۹۱ هزار میلیارد تومان بوده است که مجموع آن را به ۲۰۲ هزار میلیارد تومان در سه سال گذشته رسانده است. برای جریمه های سال اول و دوم، بر که تشخیص مالیاتی صادر شده است و منابع حاصل از این موارد باید به صندوق ملی مسکن واریز شود تا برای بخش مسکن هزینه گردد.
انطور که «محمدرضا اسماعیلی»، مدیرعامل سابق صندوق ملی مسکن توضیح داده است، برای تکمیل پروژه‌های طرح نهضت ملی مسکن به ۳ هزار همت (هزار میلیارد تومان) نیاز است که تاکنون ۵۰۰ همت، یعنی یک ششم آن محقق شده است. از این ۵۰۰ همت، ۳۰۲ همت آورده مردم و ۱۷۴ همت آورده سهم‌الشرکه بانک هاست و مابقی نیز منابعی است که صندوق ملی مسکن به عنوان کمک و حمایت از عملیات پرداخت کرده است. در ماه‌های اخیر نیز ۲۰ میلیون دلار منابع نفتی از محل صندوق توسعه ملی به صندوق ملی مسکن تریزق شده است.
براساس این گزارش، بانک‌ها مطابق قانون باید در سال ۱۴۰۰ معادل ۳۶۰ همت، در سال ۱۴۰۱ معادل ۴۵۸ همت، در سال ۱۴۰۲ معادل ۶۰۵ همت و در سال ۱۴۰۳ معادل ۷۹۷ همت، وام مسکن پرداخت

«اکنومیست» همچنین در مرحله بعد به تورم اصلی پرداخته است که اجزای نوسانی مانند انرژی و مواد غذایی از آن حذف شده است تا فشارهای قیمتی را با دقت نشان دهد. اگرچه تورم جهانی به میزان قابل‌توجهی کاهش یافته است، اما قیمت خدمات در بسیاری از کشورها همچنان بالاست. در انگلیس رشد دستمزدها همچنان به افزایش هزینه‌های خدمات ادامه می‌دهد، به این معنی که تورم اصلی به طرز ناراحت‌کننده‌ای افزایش می‌یابد. در استرالیا افزایش هزینه‌های مسکن تا حدودی مقصر افزایش نرخ تورم است. تورم در ترکیه همچنان سرسام‌آور است. در مقابل، فرانسه و سوئیس توانسته‌اند فشار قیمت‌ها را کنترل کنند.

بازار داغ مشاغل و کاهش بیکاری

یک نشانگر کلاسیک فلاکت اقتصادی، افزایش بیکاری است؛ روندی که بسیاری از کارشناسان، از زمانی که بانک‌های مرکزی شروع به افزایش نرخ بهره کردند و هوش مصنوعی پیچیده‌تر شد، آن را پیش‌بینی کردند. بااین‌حال به رغم برخی کاهش‌ها، بازارهای کار همچنان قوی هستند و نرخ بیکاری نزدیک به پایین‌ترین حد است. اروپای جنوبی که هنوز از بیکاری بالا رنج می‌برد، شاهد بهبود قابل‌توجهی بوده و بیکاری در یونان، ایتالیا و اسپانیا به کمترین میزان خود در یک دهه گذشته رسیده است. ایتالیا با کاهش ۱٫۴ درصدی بیکاری از ابتدای

سال، بیشترین پیشرفت را داشته است، اما معیار نهایی «اکنومیست» به ترازهای مالی، به‌استثنای پرداخت‌های بهره، به‌عنوان سهمی از تولید ناخالص داخلی نگاه می‌کند. پس از سال‌ها هزینه‌های کلان، در بسیاری از کشورها برای اطمینان از اینکه بار بدهی قابل مدیریت باقی می‌ماند، به یکپارچه‌سازی نیاز است. دانمارک و پرتغال به خاطر دستیابی به مازاد بودجه از طریق انضباط مالی، متمایز از دیگر کشورها هستند. نروژ و ایرلند نیز به مازاد بوده‌چ خود می‌بالند، البته به دلایل دیگر: نروژ به دلیل درآمد‌های بالای نفتی و ایرلند به دلیل درآمد باادآورده مالیات شرکت‌ها، که با پرداخت چند میلیارد دلاری مالیات معوقه غول فناوری (اپل) تقویت‌شده است.

بااین‌حال، بیشتر دولت‌ها همچنان بدون نگرانی از عواقب آن، هزینه می‌کنند. کسری اولیه لهستان به دلیل افزایش هزینه‌های دفاعی در واکنش به جنگ روسیه در اوکراین، از ۳ درصد تولید ناخالص داخلی فراتر رفت. در ژاپن، محرک‌های مالی سنگین با هدف حمایت از اقتصاد و کاهش فشار هزینه‌های زندگی در بی پایان یافتن دوران نرخ‌های بهره بسیار پایین، مشکلات بدهی‌ها را تشدید کرده است. مسیر بدهی انگلیس رو به وخامت است و آخرین بودجه آن برای ترمیم مالیه عمومی شکست خورد. فرانسه در آشفتنی سیاسی غوطه‌وراست و قادر به مهار هزینه‌های خود نیست. اکنون در آستانه آغاز سال ۲۰۲۵، اقتصاد جهان با چالش‌های جدیدی روبرو روست. تقریباً نیمی از جمعیت جهان در کشورهای زندگی می‌کنند که امسال انتخابات برگزار کردند؛ بسیاری از آنها، رهبرانی را انتخاب کردند که می‌توان آنها را «غیرقابل‌پیش‌بینی» نامید. تجارت جهانی در معرض تهدید است، بدهی دولت‌ها در حال افزایش است و بازارهای سهام ظرفیتی برای اشتهای ندارند. حداقل اسپانیا، یونان و ایتالیا که مدت‌ها توسط همسایگان شمالی خود به‌عنوان اقتصادهایی ضعیف تحقیر شده‌اند، می‌توانند تجدید حیات اقتصادی خود را جشن بگیرند. آنها سرازوار یک جشن هستند.

مسکن ملی عقب‌تر از مسکن مهر

مسکن ملی با چقدر پول جمع می‌شود؟
مسکن به عواملی همچون طولانی بودن مدت بازپرداخت وام مسکن، نکول تسهیلات، کاهش درآمد بانک‌ها از این ناحیه، کمبود منابع و نهایتاً عدم تمایل سیستم بانکی به پرداخت تسهیلات مسکن برمی‌گردد. تمامی بانک‌ها موظفند در ۲۰ درصد تسهیلات پرداختی خود را صرف حوزه مسکن کنند، اما طی سه سال گذشته آنها نتوانسته‌اند به تعهد خود عمل کنند؛ تا جایی که میزان تخلف بانک‌ها در سال اول اجرای طرح نهضت ملی مسکن ۶۱ هزار میلیارد تومان و در سال های دوم و سوم نیز ۹۱ هزار میلیارد تومان بوده است که مجموع آن را به ۲۰۲ هزار میلیارد تومان در سه سال گذشته رسانده است. برای جریمه های سال اول و دوم، بر که تشخیص مالیاتی صادر شده است و منابع حاصل از این موارد باید به صندوق ملی مسکن واریز شود تا برای بخش مسکن هزینه گردد.
انطور که «محمدرضا اسماعیلی»، مدیرعامل سابق صندوق ملی مسکن توضیح داده است، برای تکمیل پروژه‌های طرح نهضت ملی مسکن به ۳ هزار همت (هزار میلیارد تومان) نیاز است که تاکنون ۵۰۰ همت، یعنی یک ششم آن محقق شده است. از این ۵۰۰ همت، ۳۰۲ همت آورده مردم و ۱۷۴ همت آورده سهم‌الشرکه بانک هاست و مابقی نیز منابعی است که صندوق ملی مسکن به عنوان کمک و حمایت از عملیات پرداخت کرده است. در ماه‌های اخیر نیز ۲۰ میلیون دلار منابع نفتی از محل صندوق توسعه ملی به صندوق ملی مسکن تریزق شده است.
براساس این گزارش، بانک‌ها مطابق قانون باید در سال ۱۴۰۰ معادل ۳۶۰ همت، در سال ۱۴۰۱ معادل ۴۵۸ همت، در سال ۱۴۰۲ معادل ۶۰۵ همت و در سال ۱۴۰۳ معادل ۷۹۷ همت، وام مسکن پرداخت

مسکن به عواملی همچون طولانی بودن مدت بازپرداخت وام مسکن، نکول تسهیلات، کاهش درآمد بانک‌ها از این ناحیه، کمبود منابع و نهایتاً عدم تمایل سیستم بانکی به پرداخت تسهیلات مسکن برمی‌گردد. تمامی بانک‌ها موظفند در ۲۰ درصد تسهیلات پرداختی خود را صرف حوزه مسکن کنند، اما طی سه سال گذشته آنها نتوانسته‌اند به تعهد خود عمل کنند؛ تا جایی که میزان تخلف بانک‌ها در سال اول اجرای طرح نهضت ملی مسکن ۶۱ هزار میلیارد تومان و در سال های دوم و سوم نیز ۹۱ هزار میلیارد تومان بوده است که مجموع آن را به ۲۰۲ هزار میلیارد تومان در سه سال گذشته رسانده است. برای جریمه های سال اول و دوم، بر که تشخیص مالیاتی صادر شده است و منابع حاصل از این موارد باید به صندوق ملی مسکن واریز شود تا برای بخش مسکن هزینه گردد.
انطور که «محمدرضا اسماعیلی»، مدیرعامل سابق صندوق ملی مسکن توضیح داده است، برای تکمیل پروژه‌های طرح نهضت ملی مسکن به ۳ هزار همت (هزار میلیارد تومان) نیاز است که تاکنون ۵۰۰ همت، یعنی یک ششم آن محقق شده است. از این ۵۰۰ همت، ۳۰۲ همت آورده مردم و ۱۷۴ همت آورده سهم‌الشرکه بانک هاست و مابقی نیز منابعی است که صندوق ملی مسکن به عنوان کمک و حمایت از عملیات پرداخت کرده است. در ماه‌های اخیر نیز ۲۰ میلیون دلار منابع نفتی از محل صندوق توسعه ملی به صندوق ملی مسکن تریزق شده است.
براساس این گزارش، بانک‌ها مطابق قانون باید در سال ۱۴۰۰ معادل ۳۶۰ همت، در سال ۱۴۰۱ معادل ۴۵۸ همت، در سال ۱۴۰۲ معادل ۶۰۵ همت و در سال ۱۴۰۳ معادل ۷۹۷ همت، وام مسکن پرداخت

اخبار

آمارهای جدید بانک مرکزی نشان می‌دهد

وصول ۹۹ درصدی چک‌های الکترونیک

از زمان راه‌اندازی چک الکترونیک تا نیمه آذرماه بیش از ۹۹۰ هزار فقره چک الکترونیک صادر شده و بیش از ۹۹٫۷ درصد چک‌های الکترونیک کارسازی شده، وصول شده است. طبق اعلام بانک مرکزی، از زمان راه‌اندازی چک الکترونیک در کشور تا نیمه آذرماه امسال بیش از ۹۹۰ هزار فقره چک الکترونیک صادر شده و بیش از ۹۹٫۷ درصد چک های الکترونیک کارسازی شده، وصول شده است. براساس آمارهای بانک مرکزی، ۱۸ بانک کشور شامل بانک‌های صادرات ایران، ملت، کشاورزی، رفاه کارگران، ملی ایران، پارسیان، توسعه تعاون، قرض الحسنه رسالت، پاسارگاد، گردشگری، توسعه صادرات، قرض‌الحسنه مهر ایران، اقتصاد نوین، آینده، سپه، سینا و دی به سامانه چکاد (سامانه چک امن دیجیتال) متصل شدند و چک دیجیتال را عملیاتی کرده‌اند.

بانک مرکزی و شبکه بانکی کشور در راستای عمل به تکالیف قانون جدید چک و ارائه محصولات فناوری‌محور، چک الکترونیک را به عنوان محصولی جدید در شبکه بانکی معرفی کرد و این محصول در آبان ماه ۱۴۰۱ رونمایی شد. چک الکترونیک، محصولی است که مشتریان شبکه بانکی را از مراجعه به شعب بانک‌ها بی‌نیاز می‌کند و تمام مراحل آن به صورت غیرحضورى قابل انجام است. شخص درخواست‌کننده دسته‌چک می‌تواند دسته‌چک را در موبایل بانک یا اینترنت‌بانک خود درخواست داده و پس از بررسی‌های لازم، تعداد برگ‌های چک با شناسه صیادی در اختیار فرد قرار می‌گیرد. سپس فرد می‌تواند در موبایل بانک یا اینترنت‌بانک اقدام به صدور چک کرده و به کارتابل گیرنده ارسال کند. در این زمینه، بانک مرکزی همه بانک‌ها را به پذیرش بین بانکی چک‌های دیجیتال سایر بانک‌ها در سامانه چکاوک مکلف کرده است.

معاون سیاستگذاری پولی بانک مرکزی:

تصمیمی برای تغییر نرخ سود بانکی نذاریم

معاون سیاستگذاری پولی بانک مرکزی، انتشار برخی اخبار مبنی بر کاهش نرخ سود سپرده و تسهیلات بانکی را تکذیب کرد. به گزارش بانک مرکزی، «محمد شیریحیان» درخصوص انتشار خبری در برخی رسانه‌ها مبنی بر کاهش نرخ سود سپرده و تسهیلات بانکی گفت: نرخ سود تسهیلات و حداقل نرخ سود سپرده مصوب شورای پول و اعتبار به ترتیب برابر با ۲۲ و ۲۲٫۵ درصد است و هیچ تصمیمی برای افزایش و کاهش این نرخ در دستور کار بانک مرکزی نیست. به گفته «شیریحیان»، نرخ فعلی سود گواهی سپرده‌های خاص براساس بازدهی واقعی پروژه و در زمان بهره‌برداری و درآمدزایی از آن تعیین می‌شود ولی غیر از مجوز ۲۰۰ هزار میلیارد تومانی گواهی سپرده خاص ۳۰ درصدی انتهای سال قبل به منظور تامین سرمایه در گردش بینگانها و تواما مواجهه موثر با بلاطم بازار مسایر دارایی‌ها، تاکنون تقریبا نرخ سود علی الحساب تمامی گواهی‌های سپرده خاص منتشر شده برای تامین مالی پروژه‌ها معادل ۲۵ درصد بوده و طرحی هم برای کاهش این نرخ نداریم، مگر آنکه بازدهی واقعی پروژه از این میزان کمتر باشد.

معاون سیاستگذاری پولی بانک مرکزی در پایان تاکید کرد: البته در طول چند ماه اخیر بانک مرکزی با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه و از طریق سیاست پولی فلاتانه، با تنظیم نقدینگی مورد نیاز شبکه بانکی، تاثیر قابل توجهی بر کنترل و تا حدی کاهش نرخ سود و افزایش میان بانکی و همچنین نرخ موثر سود اوراق مالی اسلامی دولت داشته است.

آیا انتظارات تورمی تغییر کرده است؟

نبض متغیر تورم‌ساز

بررسی‌های آماری نشان می‌دهد سهم پول از نقدینگی به عنوان یکی از عوامل شناسایی انتظارات تورمی، در یک سال گذشته تغییر زیادی را شاهد نبوده است. به گزارش «کوایران»، طبق بررسی‌های آماری، سهم پول از نقدینگی در یک سال اخیر حدود ۲۵ درصد بوده که نشان می‌دهد وضعیت بازارها در یک سال گذشته تغییرات چشمگیری نداشته است. این آمار تا شهریورماه امسال منتشر شده و امکان دارد که در ماه‌های گذشته این روند تغییر کرده باشد. آمارهای مربوط به قیمت طلا و ارز هم نشان می‌دهد که با وجود تمام فعل و انفعالات سیاسی، بازارهای دارایی و انتظارات تورمی تغییر چندانی نکرده است، اما به نظر می‌رسد با تشدید تنش‌ها در عرصه بین‌المللی و همچنین روند صعودی در بازارهای دارایی مانند طلا و ارز، انتظارات تورمی در سه ماه گذشته افزایش یافته باشد. بررسی‌ها همچنین نشان می‌دهد از سال ۱۳۹۰ تا شهریورماه ۱۴۰۳، بیشترین سهم پول از نقدینگی یا کمترین سهم پول از نقدینگی در سال ۱۴۰۲ بوده است. از سوی دیگر، کمترین سهم پول از نقدینگی و بیشترین سهم شبه پول از نقدینگی در مهرماه ۱۳۹۶ رخ داده است.

در دنیا امروز، پول و شش‌پول دو نیروی محرکه اقتصاد هستند که زندگی روزمره ما را شکل می‌دهند، اما این دو مفهوم چه تفاوتی دارند و چرا اهمیت دارند؟ در جهان چیزی که پول همان چیزی است که سیستم مالی در داریم: اسکناس، سکه و حتی عده‌های موجود در حساب بانکی‌مان. پول بیه ما امکان می‌دهد کالا بخریم، خدمات دریافت کنیم و بدهی‌های‌مان را بپردازیم. ویژگی اصلی پول، نقدینگی بالای آن است؛ یعنی به سرعت و بدون هزینه قابل استفاده است، اما شبه‌پول کمی پیچیده‌تر است. شبه‌پول شامل دارایی‌هایی مثل سپرده‌های بلندمدت، حساب‌های پس‌انداز و حتی اوراق قرضه است. برخلاف پول، شبه‌پول برای نقد شدن نیاز به زمان دارد، اما در عوض، سود مشخصی برای مالک خود به همراه خواهد داشت. تصور کنید که پول مثل آب روان است، همیشه آماده استفاده، اما شبه‌پول مانند یخ است؛ باید صبر کنید تا ذوب شود و به آب تبدیل شود. این دارایی‌ها بیشتر برای سرمایه‌گذاری و پس‌انداز استفاده می‌شوند، نه خریدهای روزانه. نقش این دو ابزار در اقتصاد غیرقابل انکار است. بانک‌ها و سیاستگذاران از طریق کنترل میزان پول و شبه‌پول در جامعه، تورم را مدیریت می‌کنند، رشد اقتصادی را تحریک می‌کنند و اطمینان می‌دهند که سیستم مالی در تعادل باقی بماند. پول و شبه پول، دو رکن ایجادکننده نقدینگی هستند. زمانی که سهم پول از نقدینگی افزایش می‌یابد، پول سیال در جامعه به سمت بازارها حرکت کرده و باعث ایجاد حباب‌های قیمتی‌می‌شود.

بررسی اجزای نقدینگی از سال ۱۳۹۰ تا شهریورماه امسال حاکی از آن است که بیشترین سهم پول از نقدینگی یا همان کمترین سهم شبه پول از نقدینگی در فروردین ماه ۱۴۰۲ رخ داده است. به طوری که در این ماه سهم پول به ۲۶ درصد و سهم شبه پول به ۷۴ درصد رسیده است. از سوی دیگر در مهرماه ۱۳۹۶، سهم پول از نقدینگی به ۱۲٫۷ درصد رسیده است. در همین ماه سهم شبه پول از نقدینگی حدود ۸۸ درصد بوده است. به عبارتی، در این سال حجم زیادی از نقدینگی در سپرده‌های بلندمدت مردم بلوکه بوده است. یکی از دلایل کاهش تورم در آن سال‌ها را نیز می‌توان همین مورد عنوان دانست، اما با خروج ترامپ از برجام در سال ۱۳۹۷ و افزایش سقف‌تبادل برای در بازار سرمایه در سال ۱۳۹۹، به مرور نااطمینانی در اقتصاد افزایش یافت و پول بلوکه نشده در بانک‌ها به سمت بازارها سرازیر شد. در نتیجه تورم افزایش یافت و بسیاری از بازارها با حباب‌های قیمتی مواجه شدند. حال آخرین آمارهای سهم پول از نقدینگی نشان می‌دهد در شهریورماه امسال ۲۴ درصد از نقدینگی توسط پول ایجاد شده و ۷۵ درصد از نقدینگی سپرده‌های بلندمدت بانکی مردم (شبه پول) بوده است. همچنین طبق بررسی‌ها، سهم پول و شبه پول از نقدینگی در یک سال گذشته تغییر زیادی نداشته است.

احیای حمایت گرایي به افت بهره وری و کاهش رشد اقتصادی جهان منجر می شود

در خدمت و خیانت حمایت گرایی

است زنجیره تأمین را مختل کند، قیمت مصرف‌کننده را افزایش دهد و تاثیر منفی بر رشد اقتصادی بگذارد.

از آنجایی که فضای سرد بازار کار باعث تعدیل هزینه‌های مصرف‌کننده می‌شود، پیش‌بینی می‌شود رشد اقتصادی آمریکا از ۲٫۸ درصد در سال ۲۰۲۴ به ۲٫۴ درصد در سال ۲۰۲۵ و ۲٫۱ درصد در سال ۲۰۲۶ برسد. رشد اقتصادی چین هم از ۴٫۹ درصد در سال جاری به ۴٫۷ درصد و ۴٫۴ درصد در دو سال آینده کاهش خواهد یافت؛ زیرا میل به مصرف در میان مصرف‌کنندگان به دلیل پس‌انداز بالا، ضعیف شده است. همچنین در منطقه یورو، سرمایه‌گذاری از تسهیل بانک مرکزی سود می‌برد و بازارهای کار محدود، از هزینه‌های مصرف‌کننده حمایت می‌کند. بر همین اساس، رشد اقتصادی از ۰٫۸ درصد در سال ۲۰۲۴ به ۱٫۳ درصد در سال ۲۰۲۵ و ۱٫۵ درصد در سال ۲۰۲۶ افزایش خواهد یافت. رشد اقتصادی انگلیس نیز از ۰٫۹ درصد در سال ۲۰۲۴ به ۱٫۷ درصد در سال ۲۰۲۵ خواهد رسید؛ زیرا درآمد واقعی و افزایش مخارج عمومی به خشتی کردن تأثیر مالیات‌های بالاتر، پیش از اینکه رشد به ۱٫۳ درصد در سال ۲۰۲۶ کاهش یابد، کمک خواهد کرد. همچنین با تقویت اقدامات محرک اقتصادی، اقتصاد ژاپن از یک افزایش ۰٫۳ درصدی در سال ۲۰۲۴ به رشد ۱٫۵ درصدی در سال ۲۰۲۵ بازگشته و سپس به ۰٫۶ درصد در سال ۲۰۲۶ کاهش خواهد یافت. با کاهش تورم، اکثر بانک‌های مرکزی بزرگ به‌جز ژاپن باید سیاست‌های پولی را به‌دقت کاهش دهند.

وقتی سرمایه‌گذاران احتیاط می‌کنند

سرنوشتی بشار است، رئیس‌جمهور سوریه و عدم اطمینان از سرنوشت خاورمیانه ناآرام، سرنوشتی یون سوک یول، رئیس‌جمهور کره جنوبی و هرج‌ومرج سیاسی در فرانسه، همگی دلایل بالقوای هستند که سرمایه‌گذاران را به احتیاط هرچه بیشتر دعوت می‌کنند. در این شرایط، اوراق قرضه خزانه‌داری آمریکا و مسایر اوراق دولتی، طلا و دلار ممکن است در معاملات اولیه روز دوشنبه شاهد افزایش توجه باشند. رویدادهای سریع در کره جنوبی می‌تواند در سراسر قاره آسیا موج ایجاد کند و انتظار می‌رود که وزارت دارایی و بانک مرکزی این کشور تمام تلاش خود را برای تضمین ثبات مالی و محافظت از وُن انجام دهند. ارزش پول کره جنوبی از پایان ماه سپتامبر حدود ۱۰ درصد تضعیف شده و در هفته گذشته به پایین‌ترین حد خود در دو سال گذشته رسیده است. حرکت از منرس ۱۴۴۵ وُن در هر دلار که امری کاملاً ممکن است، ضعیف‌ترین سطح این ارز از زمان بحران مالی جهان در اوایل سال ۲۰۰۹ را نشان خواهد داد.

از سوی دیگر، چشم‌انداز کاهش بیشتر نرخ بهره از سوی فدرال رزرو آمریکا و کاهش بازده اوراق قرضه خزانه‌داری، همراه با آمارهای ثابت اشتغال آمریکا، رکورد جدید دیگری را در وال‌استریت به ثبت رساند. سرمایه‌گذاران ساکن در قاره آسیا در این میان فرصت دارند تا به گزارش اخیر حقوق و دستمزد غیرکشاورزی آمریکا که نشان‌دهنده رشد شغلی خوب اما افزایش نرخ بیکاری در ماه گذشته است، واکنش نشان دهند. به نظر می‌رسد که معامله‌گران بیشتر بر نرخ بیکاری متمرکز شده‌اند، آنها اکنون کاملاً انتظار دارند که نرخ بهره در روز ۱۸ دسامبر از سوی

دسامنخ اصلی تالار شیشه‌ای ۱۲ هزار واحد افت کرد

پیشوازی بازار سهام برای شب یلدا

تحولات مثبتی بوده که عمدتا از بهبود عوامل بنیادی و حمایت‌های اقتصادی دولت و پتانسیل بازار جهت جریان جاماندگی گذشته نشأت گرفته است. پس از رکود نسبی ماه‌های قبل، ورود جریان نقدینگی جدید و افزایش تقاضا در برخی صنایع پیشرو موجب شد تا روند معاملات بورس بهبود یابد؛ این رشد تحت تأثیر عواملی نظیر افزایش نرخ ارز نیما، چشم‌انداز مثبت سودآوری شرکت‌ها و کاهش نگرانی‌ها نسبت به برخی تصمیمات اقتصادی دولت شکل گرفته است.

این فعال بازار سرمایه به انتظار شکل‌گیری موج جدید تقاضا اشاره می‌کند و به «کوایران»، توضیح می‌دهد: در هفته‌های اخیر، اقداماتی همچون حمایت بانک مرکزی از تثبیت اقتصادی و تصمیمات وزارت اقتصاد برای کنترل نرخ بهره به ایجاد ثبات در بازار کمک کرده است؛ همچنین افزایش قیمت‌های جهانی در بازار کامودیتی‌ها و بهبود شرایط صادرات برای شرکت‌ها باعث تقویت چشم‌انداز سودآوری آنها شده است. همه این عوامل در کنار ثبات سیاسی و کاهش نسبی ریسک‌های سیستماتیک موجب شد تا بسیاری از سرمایه‌گذاران حقیقی و حقوقی با اطمینان بیشتری به بازار بازگردند و موج جدیدی از تقاضا در صنایع بنیادی شکل گیرد. به گفته «کیایی»، یکی از محرک‌های مهم رشد بازار در این دوره، بهبود وضعیت شرکت‌های خودرویی از طریق افزایش قیمت کارخانه و طرح بحث عرضه محصولات آنها در بورس کالا بود که توانست بسار دیگر توجه بازار را به این صنعت لیدر در بازار جلب کند؛ این اقدام در کنار رفع برخی ابهامات در سیاست‌های دولت، منجر به افزایش امیدواری‌ها نسبت به عملکرد آینده بازار شد. همچنین کاهش فاصله قیمتی میان ارز نیما و ارز آزاد (هرچند همچنان شکاف قابل‌توجهی وجود دارد) درآمد شرکت‌های صادرات‌محور را بهبود بخشید و انگیزه خرید سهام در گروه‌های مرتبط را تقویت کرد. او با اشاره به مسیر بهبود سودآوری صنایع، می‌گوید:

فرصت امروز؛ با وجود آنکه مطالعات علمی از کارکردهای منفی و مخرب حمایت‌گرایی، از جمله کاهش رشد اقتصادی و افت بهره‌وری حکایت دارد، اما به نظر می‌رسد حمایت‌گرایی به یک سیاست محبوب در میان طیف‌های سیاسی چپ و راست بدل شده است. حمایت‌گرایی، مجموعه‌ای از سیاست‌های اقتصادی است که با هدف محدود کردن تجارت بین‌المللی اجرا می‌شود. دولت‌ها با در پیش گرفتن مسیر حمایت‌گرایی، تلاش می‌کنند که با ابزار تعرفه تجاری، از تولیدات داخلی خود در مقابل رقبای خارجی محافظت کنند. دونالد ترامپ در کارزار انتخابات ریاست‌جمهوری، وعده داد که تعرفه‌های ۶۰ درصدی بر واردات کالاهای چینی و ۱۰ درصدی بر شرکای تجاری آمریکا اعمال کند و همچنین به دنبال اخراج گسترده مهاجران غیرقانونی و کاهش گسترده مالیات‌ها باشد. با آغاز ریاست‌جمهوری ترامپ از بیست‌و‌زانویه (اول بهمن)، به نظر می‌رسد شمارش معکوس برای مسیر نافرجام حمایت‌گرایی در اقتصاد جهان، کلید خورده است.

سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی (OECD) در آخرین گزارش چشم‌انداز اقتصادی، نسبت به تهدید حمایت‌گرایی در اقتصاد جهان هشدار داده و گفته است که افزایش تنش‌های تجاری و حرکت بیشتر به سمت حمایت‌گرایی ممکن است زنجیره تأمین جهانی را مختل کند، قیمت مصرف‌کننده را افزایش دهد و تاثیر منفی بر رشد اقتصادی جهان بگذارد. با این حال، اگر احیای حمایت‌گرایی، روند بهبود تجارت جهانی تحت تاثیر قرار ندهد، اقتصاد جهانی در دو سال آینده، رشد ثابتی خواهد داشت. به گفته OECD، اقتصاد جهان در سال ۲۰۲۴ با رشد ۳٫۲ درصدی و در سال‌های ۲۰۲۵ و ۲۰۲۶ با رشد ۳٫۳ درصدی مواجه خواهد شد؛ چراکه تورم کمتر، رشد شغلی و کاهش نرخ بهره به خشتی کردن انقباضات مالی در برخی کشورها کمک خواهد کرد. همچنین علی‌رغم احیای حمایت‌گرایی، رشد تجارت جهانی در سال ۲۰۲۵ به ۳٫۶ درصد خواهد رسید.

دیوار تعرفه‌ها چگونه بالا می‌رود؟

از وقتی که دونالد ترامپ در جریان انتخابات آمریکا از افزایش تعرفه واردات بر کالاهای خارجی خبر داد، چشم‌انداز تجارت جهانی، مه‌الود شده است. سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی (OECD) که از کشورهای پیشرفته و ثروتمند تشکیل شده است، در گزارش تازه چشم‌انداز اقتصادی نسبت به احیای حمایت‌گرایی هشدار داد و نوشت: اگر احیای حمایت‌گرایی، تجارت جهانی را از مسیر بهبود خود خارج نکند، اقتصاد جهان در دو سال آینده، رشد ثابتی خواهد داشت. اقتصاد جهان در سال ۲۰۲۴ حدود ۳٫۲ درصد و در سال ۲۰۲۵ حدود ۳٫۳ درصد رشد خواهد کرد؛ زیرا تورم کمتر، رشد شغلی و کاهش نرخ بهره به خشتی کردن انقباض مالی در برخی کشورها کمک خواهد کرد. پس از تفرقه تجارت جهانی در سال گذشته، تجارت در حال بازگشت به وضعیت پیشین خود است و علیرغم افزایش اقدامات برای محدود کردن جریان واردات، رشد حجم تجارت در سال آینده به ۳٫۶ درصد خواهد رسید. افزایش تنش‌های تجاری و حرکت بیشتر به سمت حمایت‌گرایی ممکن

خبرنامه

مدیرعامل هلدینگ پتروشیمی خلیج فارس:

به دنبال پتروشیمی سبز هستیم

مدیرعامل هلدینگ پتروشیمی خلیج فارس با تأکید بر اینکه باید برای تأمین خوراک پتروشیمی‌ها چاره‌اندیشی شود، گفت صنعت پتروشیمی کشور با محدودیت جدی در تأمین نیازهای اولیه مواجه بوده که مهمترین چالش در بخش خوراک است. «محمد شریعتمداری» در نشست خبری همایش پتروفن، با بیان اینکه صحبت‌های اولیه‌ای با هیأت دولت انجام داده‌ایم و امیدوارم در زمان حضور و مسئولیت بنده در هلدینگ در این زمینه گام‌های اساسی برداشته شود، افزود: علاوه بر این در حوزه تأمین منابع مالی نیز با مشکلاتی مواجه هستیم در این بخش نیز از طریق مذاکره با بانک‌ها به دنبال رفع چالش‌ها هستیم.

وی با بیان اینکه اگر در دنیا رشدی اتفاق می‌افتد علت آن این است که به تحقیق و توسعه توجه جدی می‌شود، گفت: باید در این حوزه اقدامات بیشتری انجام شود. گزارش‌ها بیانگر توسعه و افزایش میزان تحقیقات علمی است، در زمینه مسائل مربوط به محیط زیست و توسعه پتروشیمی سبز گام خواهیم برداشت.

مدیرعامل شرکت صنایع پتروشیمی خلیج فارس با بیان اینکه آینده‌نگری در صنعت بسیار مهم است، گفت: باید محصولاتی در کشور تولید شود که قابل عرضه و رقابت در بازارهای جهانی باشد «شریعتمداری» با تأکید بر اینکه فعالیت در تحقیق و توسعه سبب کاهش هزینه‌های تولید می‌شود، گفت: یکی از اهداف مهم برگزاری همایش پتروفن همین موضوع است که نیازهای موجود صنعت پتروشیمی را اول در هلدینگ خلیج فارس و سپس در کل این صنعت در کشور برطرف کند. پتروفن باید بتواند تسهیل‌کننده همکاری‌های بین‌بخشی باشد و باید هم‌افزایی بین مراکز تحقیقاتی، دانشگاهی، شرکت‌های تولیدکننده محصولات پتروشیمی، استارت‌آپی و دانش‌بنیان را برطرف کند.

او با بیان اینکه سرمایه‌گذاری در حوزه تحقیق و توسعه در کشور با وجود رونق رو به رشد این هلدینگ در سه سال گذشته در عرصه سرمایه‌گذاری هنوز با استانداردهای جهانی فاصله دارد، ادامه داد: سرمایه‌گذاری انجام‌شده در حوزه تحقیق و توسعه در هلدینگ خلیج فارس تقریباً ۲.۵ برابر شده، اما باید گام‌های اساسی در این حوزه برداشت. صنعت پتروشیمی نیازمند نوآوری در زمینه مسائل مربوط به محیط زیست است تا برای جامعه بشری مشکلی ایجاد نشود. یکی از اهداف بنده در هلدینگ خلیج فارس، حرکت به سمت صنعت پتروشیمی سبز در مجموعه خلیج فارس است تا ضمن پرچمداری در این حوزه، کارنامه مناسبی داشته باشد، بنابراین عرضه آب، انرژی و محیط زیست، یکی از کارهای مهمی است که پتروفن می‌تواند در آن گام‌های مطلوبی بردارد.

مدیرعامل شرکت صنایع پتروشیمی خلیج فارس درباره استفاده از هوش مصنوعی در صنعت پتروشیمی نیز گفت: در نشستی که با جمعی از ایرانیان فعال در این زمینه داشتم، پیشنهادهای بسیار ارزشمندی مطرح کردند که می‌توان با استفاده از هوش مصنوعی در صنعت پتروشیمی، گام‌های بسیار مؤثری را برای توسعه این صنعت برداشت. به گفته «شریعتمداری»، باید تئوری داد که بخش خصوصی به توسعه پایین‌دست صنعت پتروشیمی تشویق شود و حلقه مفقوده‌ای در زنجیره ارزش نداشته باشیم. امیدوارم همایش پتروفن، نقش مؤثری در ایجاد بازارهای جدید، تولید محصولات دانش‌بنیان، حمایت مالی، سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه، بومی‌سازی و توانمندسازی شرکت‌های استارت‌آپی در کشور داشته باشد.

وی با بیان اینکه تعداد شرکت‌های مسورد ارزیابی در همایش پتروفن از ۱۹ شرکت در سال ۱۴۰۱ به ۵۲ شرکت برای امسال رسیده است، گفت: ۱۵۳ میلیارد تومان در سال ۱۴۰۱، ۱۴۰۱، ۲۶۵ میلیارد تومان در سال ۱۴۰۲ و ۳۹۳ میلیارد تومان در سال ۱۴۰۳، مجموع منابعی است که به بحث فناوری و نوآوری در گروه تعلق گرفته است. همچنین تعداد قراردادهای و تفاهم‌های امضاشده در حوزه ساخت داخل در سال ۱۴۰۰ حدود ۱۵۲، سال ۱۴۰۱ حدود ۱۸۹ و در سال ۱۴۰۲ حدود ۲۲۰ بوده و ارزش این قراردادهای و تفاهم‌ها نیز از ۳۱۰۰ میلیارد تومان در سال ۱۴۰۰ به ۵۷۰۰ میلیارد تومان در سال ۱۴۰۲ رسیده است.

صرف گاز خانگی رکورد زد و به ۶۷۰ میلیون مترمکعب در روز رسید

عوارض صنعتی ناترازی انرژی

جهان، به‌ویژه کشورهایی که در ردیف صنعتی شدن قرار دارند، به تحول اساسی و رشد همه‌جانبه دست یابند. آخرین مطالعات آژانس بین‌المللی انرژی (IEA)، نشانگر آن است که با توجه به تحولات اقتصاد جهانی، رقابت شدید کشورهای تازه صنعتی شده آسیا با سایر قدرت‌های جهانی و نیاز روزافزون آنها به انرژی (نفت و گاز) تا سال ۲۰۵۰ به نقش و اثرگذاری آن افزوده خواهد شد. در میان منابع هیدروکربوری، اثرگذاری گاز کاملاً به جریان سیستمی و استراتژیکی در سیاست‌های انرژی مبدل گشته و کشورهایی که برخوردار از ذخایر انرژی هستند، قطعاً اهمیت استراتژیکی خود را در سیاست بین‌الملل، حفظ خواهند کرد.»

چرا اهمیت گاز بیشتر از نفت است؟

او با اشاره به نقش منابع عظیم گاز ایران مسدر تحقق اقتصاد ملی، توضیح می‌دهد: «منابع عظیم گاز ایران می‌تواند در تحقق اقتصاد ملی و با اصلاح اقتصادی کشور، نقش‌آفرینی کند. در این رابطه می‌توان گفت که تأثیرگذاری ژئوپلیتیک انرژی (گازی) بر تحقق و تداوم و تأمین امنیت و منابع مالی، انسانی، سیاسی، فرهنگی و تولیدی کاملاً محسوس بوده و می‌توان با تعبیه روش‌های کاربردی، ضریب اطمینان لازم را در شرایط غیرمعمول (همچون تحریم) فراهم آورد. اما در تداوم بحث، ضرورت دارد که جایگاه انرژی گاز در آینده ایران و جهان را مورد مطالعه قرار داده و سهم انواع حامل‌های انرژی اولیه در تأمین تقاضای انرژی جهان را در حال حاضر و نیز دو دهه بعدی به دست آورد.»

«پدیدار» با بیان اینکه «در قرن بیست و یکم، انرژی نفت گاز به‌عنوان یک کالای اقتصادی و سیاسی، نقش مهمی در تحولات جهان ایفا کرده است»، می‌گوید: «دانایل بر گلین، محقق انگلیسی می‌گوید: «وقتی که به آینده قرن بیست و یکم نگاه می‌کنیم، هر مترمکعب گاز به‌اندازه پیشرفت در علوم کامپیوتری باعث تسلط و برتری خواهد بود و انرژی گاز به‌عنوان جایگزین در دسترس نفت همچنان مولد ثروت‌های بزرگ برای افراد، شرکت‌ها و کشورهای دارنده است.» بدین‌جهت سیاستگذاری انرژی پایه کشورهای دارنده منابع انرژی (نفت و گاز) به‌واقع، بخش عمده‌ای از سیاستگذاری این کشورها را تشکیل می‌دهد و برنامه‌ریزی‌ها متناثر از سیاست‌های نفت و گاز خواهد بود. ایران، یکی از ثروتمندترین کشورهای جهان از نظر منابع عظیم نفت و گاز است. مجموع ذخایر قابل استحصال نفت خام و میعانات گازی ایران در پایان سال ۱۳۹۷ با احتساب منابع جدید بیش از ۱۵۶ میلیارد بشکه است.» به گفته وی، «دو عامل منابع و ارتباطات، نقش اصلی را در شکل‌گیری مناطق ژئوپلیتیک و ژئواستراتژیک بازی می‌کنند که بیضی انرژی خلیج‌فارس-دریای خزر، یکی از مهم‌ترین واقعیت‌های ژئوپلیتیک دوران ماست. کشورهایی نقش قدرت برتر جهانی در سده بیست و یکم را بازی می‌کنند که بتوانند بر منابع و خطوط انتقال انرژی جهان (نفت و گاز) تسلط داشته باشند. موقعیت ایران به‌ویژه در بخش گاز، اهمیت استراتژیکی از نفت دارد؛ زیرا گاز در استراتژی و امنیت انرژی صرف‌کنندگان آسیایی، جایگاه ویژه‌ای دارد و ایران نیز اولین منابع گاز جهان را دارد.»

غلط و رشد اقتصادی پایین موجب ناترازی می‌شود. طرح‌های زیادی ارائه و در آن تأکید شده است که با بیشتر شدن سهم ورود بخش خصوصی به صنعت، مشکل ناترازی انرژی تا حد زیادی حل خواهد شد، اما در سال ۱۴۰۲ پس از بررسی دوباره مرکز پژوهش‌های مجلس، می‌بینیم که تصدیگری دولتی افزایش داشته است؛ به‌طوری که ۹۰ درصد ترکیب سبد مدیریت اقتصادی کشور، در دست دولت و صندوق بازنگستگی قرار دارد.» به گفته «پدیدار»، «از ابتدای امسال تا ۲۲ مهرماه در مجموع ۹ میلیارد و ۷۰۰ میلیون لیتر سوخت مایع، تحویل نیروگاه‌های کشور شده است که این میزان در مقایسه با سال گذشته، ۲۸ درصد رشد داشته و این فاجعه است. نظارت بر مصرف سوخت باید برعهده بخش خصوصی باشد. ۱۹.۵ میلیون خودروی شخصی در کشور داریم که حدود یک‌سوم آنها در چرخه مصرف نیستند و دوسوم خودروهای فعال حدوداً ۷۰ میلیون لیتر روزانه بنزین مصرف می‌کنند. با توجه به تولید روزانه ۱۲۵ میلیون لیتر بنزین در کشور، به این نتیجه می‌رسیم که مابقی آن قاچاق می‌شود و در این زمینه، بخش خصوصی باید فعال و ناظر باشد. باید سازمانی تحت عنوان «پهنه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی» به منظور نظارت بیشتر در این موضوع تشکیل شود.»

رتبه ۲۵ ایران در صادرات گاز طبیعی

رئیس کمیسیون توسعه پایدار اتاق ایران در ادامه به گزارش بریتیش پترولیوم، استناد می‌کند و می‌گوید: «طبق گزارش بریتیش پترولیوم (BP)، جایگاه گاز ایران در رتبه نخست جهان است، اما در رتبه‌بندی صادرکنندگان جهان متأسفانه مقام بیست و پنجم از آن ایران است و این موضوع بیشتر به دلیل مشکلات جنگ، تحریم‌ها و عدم دسترسی ایران به تجهیزات روز دنیاست. اگرچه این موضوع نمی‌تواند کاملاً توجیه باشد ولی در فعالیت‌های صنعتی، تولیدی و به‌طور کلی اقتصادی کشور، انرژی و ارتباط آن با سایر فعالیت‌ها می‌باید به‌خوبی مدیریت‌شده و نقش تعیین‌کننده مخازن راهبردی گاز در آینده اقتصاد کشور را به‌خوبی نشان بدهد. امروز اقتصاد ایران در ساختار اقتصاد مقاومتی، یعنی اقتصادی که در شرایط مختلف، توانایی و پایداری لازم را دارد، قادر خواهد بود با حذف کمبودها، جریان توسعه و پیشرفت را میسر ساخته و در جاده رشد و توسعه همه‌جانبه، ضمن بهره‌گیری از توانمندی‌های موجود از ثبات لازم برخوردار و عملی شود. در این تحلیل می‌توان گفت که در قرن بیست و یکم، انرژی و به‌طور مشخص، نفت و گاز طبیعی از مهم‌ترین مؤلفه‌های تأثیرگذار در تولید ثروت و قدرت در جهان کنونی محسوب می‌شود.»

به گفته این کارشناس انرژی، «اقتصاد کنونی جهان، علی‌رغم رقابت‌های بی‌وقفه و استفاده از مزیت‌های نسبی همچنان به انرژی نفت و گاز و تأمین امنیت آن وابسته است. انرژی، نقطه حرکت و سنگ بنای توسعه اقتصاد جهانی است و در دنیای امروز باید گفت که انرژی خود از ارکان قدرت محسوب می‌شود. کشورهایی دارنده منابع گاز طبیعی می‌توانند با طراحی و دنبال نمودن اهداف استراتژیک خود، انرژی تولیدی را فراهم آوری نموده و با توجه به تحولات و رقابت شدید کشورهای

فرصت امروز: امسال کسری گاز زودتر از همیشه، گریبان اقتصاد کشور را گرفته است و با وجود آنکه ایران، دومین کشور دارنده ذخایر گاز جهان است، اما سیاستگذاری‌های نادرست دولتی، به ناترازی هرچه بیشتر تولید و مصرف گاز، دامن زده است؛ تا جایی که مدت‌هاست بحث واردات گاز از ترکمنستان و روسیه بر سر زبان‌ها افتاده است. روز گذشته سخنگوی شرکت ملی گاز ایران از ثبت مصرف ۶۷۰ میلیون مترمکعب گاز بخش خانگی، تجاری و صنایع جزء در روز دوشنبه، ۲۶ آذرماه خبر داد تا بار دیگر رکورد مصرف گاز خانگی شکسته شود. سخنگوی شرکت ملی گاز با بیان اینکه این میزان، رکورد نازم‌ای در سال ۱۴۰۳ محسوب می‌شود، گفت که «۸۵۸ میلیون مترمکعب گاز شیرین در روز دوشنبه به شبکه سراسری تحویل شده است. از این مقدار، ۶۷۱ میلیون مترمکعب گاز در بخش خانگی، تجاری و صنایع جزء مصرف شد که ۷۸ درصد از کل گاز تزریقی به شبکه را شامل می‌شود و رکورد نازم‌ای در مصرف گاز در این بخش برای سال ۱۴۰۳ به شمار می‌رود.» به گفته «سیدحسن موسوی»، «میزان مصرف گاز در روز دوشنبه در مقایسه با روز مشابه سال گذشته، رشد ۲۷ درصدی را نشان می‌دهد.» پس از دعوت رئیس‌جمهور، وزیران و دولتمردان از مردم برای مشارکت در پویش «دو درجه کمتر»، حالا دامنه این دعوت همگانی به همه اقشار جامعه رسیده و فعالان فرهنگی، اقتصادی و هنری در پیام‌های جداگانه از مردم برای پیوستن به این پویش دعوت کرده‌اند، اما به موازات مدیریت مصرف گاز بایستی به اصلاح سبد انرژی مصرفی کشور نیز توجه کرد؛ تا جایی که آمارها از سهم ۷۲ درصدی گاز طبیعی در تأمین انرژی کشور حکایت دارد و جالب آنکه بیش از ۷۰ درصد از این گاز تولیدی از میدان گازی پارس جنوبی (بزرگ‌ترین میدان گاز غنی دنیا) تأمین می‌شود؛ یعنی میدان پارس جنوبی به تنهایی بیش از نصف انرژی مصرفی ایران را تأمین می‌کند.

اسبب مدیریت دولتی در اقتصاد گاز

«رضا پدیدار»، کارشناس حوزه انرژی و رئیس کمیسیون توسعه پایدار اتاق ایران، در مورد آسیب‌های مدیریت دولتی در اقتصاد گاز، می‌گوید: «آنچه بر صنعت گاز ایران گذشته، نشان می‌دهد نباید وضعیت دومین مالک ذخایر گاز جهان، به گونه‌ای پیش می‌رفت که محتاج واردات گاز شود، اما حالا وضعیت چنین است و ما نیازمند این هستیم که واردات گاز انجام دهیم، اما معلوم نیست که ایران به چه دللی نتوانسته است از ترکمنستان و روسیه، گاز وارد کند. فعالان حوزه انرژی هم نتوانسته‌اند از دولت، پاسخ دقیق و روشنی درباره این مسئله بگیرند. البته در ایران به زیرساخت‌ها توجه کافی وجود ندارد و ترکمنستان هم به دنبال ایجاد کریدور انرژی تایی و ترانزیت گاز خود به افغانستان، پاکستان و سپس هند است و این کریدور می‌تواند رقیب جدی برای صادرات گاز ایران در سال‌های آینده باشد.»

او مهمترین دغدغه در اقتصاد انرژی کشور را تصدیگری دولت می‌داند و می‌افزاید: «دغدغه اصلی برای حل بحران ناترازی انرژی به‌ویژه در پالایش و پخش، تصدیگری دولت است. ناترازی حکمرانی و سیاستگذاری‌های

آگهی آراء هیأت حل اختلاف موضوع ماده یک قانون تعیین تکلیف

وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی

۷- برابر رأی شماره ۱۴۰۳۶۰۳۰۷۰۰۴۰۴۰۵۱ شماره ۲۴ مورخه ۱۴۰۳/۰۸/ موردم تقاضای پروین روحانی نسبت به یک سهم از سیزده سهم مشاع از شش‌دانگ یک قطعه زمین مزروعی به مساحت ۲۸۶۱.۵۳ مترمربع از محل مالکیت حسن ایمانی ۸- برابر رأی شماره ۱۴۰۳۶۰۳۰۷۰۰۴۰۴۰۵۲ مورخه ۲۴ مورخه ۱۴۰۳/۰۸/ موردم تقاضای بتول ایمانی نسبت به یک سهم از سیزده سهم مشاع از شش‌دانگ یک قطعه زمین مزروعی به مساحت ۲۸۶۱.۵۳ مترمربع از محل مالکیت حسن ایمانی ۹- برابر رأی شماره ۱۴۰۳۶۰۳۰۷۰۰۴۰۴۰۵۰ مورخه ۲۴ مورخه ۱۴۰۳/۰۸/ موردم تقاضای طیبه ایمانی نسبت به یک سهم از سیزده سهم مشاع از شش‌دانگ یک قطعه زمین مزروعی به مساحت ۲۸۶۱.۵۳ مترمربع از محل مالکیت حسن ایمانی ۱۰- برابر رأی شماره ۱۴۰۳۶۰۳۰۷۰۰۴۰۴۰۵۳ مورخه ۱۴۰۳/۰۸/۲۴ موردم تقاضای طاهره ایمانی نسبت به یک سهم از سیزده سهم مشاع از شش‌دانگ یک قطعه زمین مزروعی به مساحت ۲۸۶۱.۵۳ مترمربع از محل مالکیت حسن ایمانی لذا بدین وسیله به فروشندگان و مالکین مشاعی و اشخاص ذینفع در آرای اعلام شده ابلاغ می‌گردد چنانچه اعتراضی دارند باید از تاریخ انتشار آگهی و در روستاها از تاریخ الصاق در محل تا دوماه اعتراض خود را به اداره ثبت محل وقوع ملک تسلیم و رسید اخذ نمایند معترضین باید ظرف یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض مبادرت به تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل نمایند و گواهی تقدیم دادخواست به دادگاه محل تحویل دهند در صورتی که اعتراض در مهلت قانونی تاریخ انتشار نوبت اول واصل نگردد یا معترض گواهی تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل ارائه نمایند اداره ثبت مبادرت به صدور سند خواهد نمود ضمناً صدور سند مالکیت مانع از مراجعه متضرر به دادگاه نخواهد بود. تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۳/ ۰۹/ ۱۴۰۳ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۲۸/ ۰۹/ ۱۴۰۳

شناسه آگهی: ۱۸۳۸۷۱۲

مهدی بادلی

رئیس اداره ثبت اسناد و املاک مانه و سملقان

آگهی آراء هیأت حل اختلاف موضوع ماده یک قانون تعیین تکلیف

وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی

۷- برابر رأی شماره ۱۴۰۳۶۰۳۰۷۰۰۴۰۳۷۸۹ شماره ۲۴ مورخه ۱۴۰۳/۰۸/۱۳ موردم تقاضای پروین روحانی نسبت به یک سهم از سیزده سهم مشاع از شش‌دانگ یک قطعه زمین مزروعی به مساحت ۲۳۷۶.۴۱ مترمربع از محل مالکیت حسن ایمانی ۸- برابر رأی شماره ۱۴۰۳۶۰۳۰۷۰۰۴۰۳۷۹۰ مورخه ۱۴۰۳/۰۸/۱۳ موردم تقاضای بتول ایمانی نسبت به یک سهم از سیزده سهم مشاع از شش‌دانگ یک قطعه زمین مزروعی به مساحت ۲۳۷۶.۴۱ مترمربع از محل مالکیت حسن ایمانی ۹- برابر رأی شماره ۱۴۰۳۶۰۳۰۷۰۰۴۰۳۷۹۱ مورخه ۱۴۰۳/۰۸/۱۳ موردم تقاضای طیبه ایمانی نسبت به یک سهم از سیزده سهم مشاع از شش‌دانگ یک قطعه زمین مزروعی به مساحت ۲۳۷۶.۴۱ مترمربع از محل مالکیت حسن ایمانی ۱۰- برابر رأی شماره ۱۴۰۳۶۰۳۰۷۰۰۴۰۳۷۹۲ مورخه ۱۴۰۳/۰۸/۱۳ موردم تقاضای طاهره ایمانی نسبت به یک سهم از سیزده سهم مشاع از شش‌دانگ یک قطعه زمین مزروعی به مساحت ۲۳۷۶.۴۱ مترمربع از محل مالکیت حسن ایمانی لذا بدین وسیله به فروشندگان و مالکین مشاعی و اشخاص ذینفع در آرای اعلام شده ابلاغ می‌گردد چنانچه اعتراضی دارند باید از تاریخ انتشار آگهی و در روستاها از تاریخ الصاق در محل تا دوماه اعتراض خود را به اداره ثبت محل وقوع ملک تسلیم و رسید اخذ نمایند معترضین باید ظرف یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض مبادرت به تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل نمایند و گواهی تقدیم دادخواست به اداره ثبت محل تحویل دهند در صورتی که اعتراض در مهلت قانونی تاریخ انتشار نوبت اول واصل نگردد یا معترض گواهی تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل ارائه نمایند اداره ثبت مبادرت به صدور سند خواهد نمود ضمناً صدور سند مالکیت مانع از مراجعه متضرر به دادگاه نخواهد بود. تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۳/ ۰۹/ ۱۴۰۳ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۲۸/ ۰۹/ ۱۴۰۳

شناسه آگهی: ۱۸۳۸۷۱۸

مهدی بادلی

رئیس اداره ثبت اسناد و املاک مانه و سملقان

گره قیمت گذاری انرژی چگونه باز می شود؟

راهبرد جایگزین گرانی بنزین

اگر ماشین هیبریدی وارد بشود ۱۰ تا ۲۰ درصد مصرف بنزین در ایران کاهش می یابد. به جای اینکه سالانه قیمت ۱۰ درصد افزایش پیدا کند، با یک تغییر راهبرد می شود ماشین هیبریدی در اختیار حمل و نقل عمومی قرار بگیرد. به نظر می رسد در طول سنوات گذشته (مربوط به این دولت و دولت قبل نیست) دولت های مختلف به راحتی پول وارد کردن بنزین را داده اند اما پول وارد کردن ماشین هیبریدی را نمی دهند و در سال گذشته و سال جاری به طور میانگین بین ۸ تا ۱۰ میلیارد دلار پول به مصرف بنزین تخصیص داده شده است اما برای واردات خودروی هیبریدی خیر. بنابراین به جای اینکه به فکر این باشیم تا به کد ملی بنزین بدهیم یا به کارت سوخت و افزایش قیمت بنزین و یا محدودیتی در مصرف ایجاد کنیم، بیاییم نوع خودرو را در ایران تغییر دهیم. بالاخره این شایسته ایران و ایرانی نیست که با وجود دارا بودن ذخیره اول نفت و گاز جهان همچنان دنبال راهکارهای محدودیتزا باشیم، آن هم از جنس افزایش قیمت یا تعیین سهمیه بنزین برای مصرف کنندگان. به جای این اگر نگاه ها و راهبرد را تغییر دهیم شاید هم به نفع آلودگی کلانشهر باشد و هم به نفع کاهش کشته های جاده ها و هم اینکه مردم یک خودروی خوب سوار بشوند.»

مصرف این است که چرا کاری نمی شود که مصرف بنزین در کشور به جای اینکه سالانه ۱۰ درصد افزایش پیدا کند مصرف بنزین کم شود؟ نکته کلیدی این است که بنزین مصرف خودرو است و آیا نمی توانیم خودرویی تولید کنیم که مصرف بنزین آن کمتر باشد؟ به عنوان یک نمونه امروز تقریباً یک بخشی از مصرف بنزین در ایران متعلق به رانندگان تاکسی، اسنپ و یا رانندگانی است که تاکسی نیستند و به صورت شخصی کار می کنند، که اگر بنزین به آنها نرسد شغل شان تعطیل می شود، به یک معنای دیگر خودرو وسیله کار یا یک بنگاه اقتصادی در کوچک ترین واحد ممکن است. خودروی تاکسی مثل یک بقالی است که اگر بنزین به آن نرسد راننده نمی تواند کار کند هرچند که در بقالی اگر کالایی برای فروش نباشد طبیعتاً باید درب آن بسته بشود. آیا نمی توانیم کاری کنیم که مصرف بنزین حداقل در بخش عمومی کمتر شود؟ البته می شود. امروز ماشین های هیبریدی مشکل انرژی دنیا را حل کرده اند. به عنوان مثال، آلمان با آن وابستگی که به انرژی روسیه داشت ظرف چند سال مشکل گاز را با انرژی های نو حل کرد. درست است که برای تأمین انرژی های نو یعنی بادی، موج و سولار نیاز به تکنولوژی های جدید داریم تا مصرف انرژی را کم کنیم ولی برای کاهش مصرف بنزین که می توانیم ماشین های هیبریدی وارد کنیم.

رکورد تحویل گاز به شبکه سراسری شکست

رکورد جدید مصرف گاز خانگی

شرایط فعلی سرمای کشور برای کشور بسیار آزارزنده است و جای افتخار دارد، گفت: بنای ما این است که نگاه سیستمی به بهینه سازی داشته باشیم و این موضوع را در چارچوب یک شبکه فراگیر فرایختی ساخت آفرینی و نرم افزاری و با هماهنگ سازی دیگر بخش ها مدنظر قرار دهیم.

یک سال گذشته هر دستاوردی که حاصل شد از جمله راه اندازی بازار بهینه سازی انرژی، مروهون همراهی و همدلی و همکاری سایر مدیریت های شرکت ملی گاز ایران با مدیریت انرژی کرین است. «علی اصغر رجبی»، مدیر جدید انرژی و کرین شرکت ملی گاز ایران نیز با بیان اینکه کار کردن در صنعت گاز به ویژه در

شناسه آگهی: ۱۸۴۸۴۴۹ نوبت اول

آگهی خرید و تملک زمین واقع در روستای نعلبند سراگاه شهرستان تالش

شرکت ملی گاز ایران
شرکت گاز استان گیلان
(سهامی خاص)

رهن درخواستی جهت استیفاء C.P.S

روستای نعلبند - نقشه اجرایی
(شهرستان تالش)

شرکت گاز استان گیلان بمنظور اجراء طرحهای عمرانی و گازرسانی دولت (احداث ایستگاه تقلیل فشار گاز C.P.S) با استفاده از اختیارات حاصله از ماده ۹ لایحه قانونی نحوه خرید و تملک اراضی و املاک مصوب سال ۱۳۵۸ شورای انقلاب، قصد دارد نسبت به تحویل و تملک یک قطعه زمین به مساحت ۲۵۶/۵۲ مترمربع در قسمتی از بلاک ۵۰، سنگ اصلی ۴۱ بخش ۲۸ گیلان واقع در روستای نعلبند از توابع شهرستان تالش اقدام نماید. لذا بدینوسیله به اطلاع مالک یا مالکین یا صاحبان هر نوع حق و حقوق منصوصه قانونی در ملک یاد شده میرساند که حداکثر ۱۵ روز از تاریخ انتشار نوبت دوم این آگهی با مراجعه به امور حقوقی شرکت گاز استان گیلان واقع در رشت، پارک شهر، خیابان ملت، خیابان شهید سیدانی، ساختمان شرکت گاز استان گیلان در تعیین و انتخاب هیئت کارشناسان رسمی همکاری لازم معمول دارند در غیر اینصورت وفق تبصره ۴ ماده ۴ قانون مرقوم هیئت کارشناسان از طریق ریاست دادگستری محل تعیین و انتخاب خواهند شد و پس از اعلام نظر آنان ارزش تقویمی ملک به صندوق اداره ثبت اسناد و املاک تودیع می گردد. ضمناً زمین مورد نظر واقع در سراگاه نعلبند تالش و موقعیت آن منطبق با کروکی ذیل می باشد.

کروکی

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۳/۰۹/۲۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۳/۱۰/۲۸

مترکعب رسیده؛ در حالی که طبق برنامه مصوب تعهد و انتظار از ما ۸۴۵ میلیون مترکعب بود. «سعید توکلی» با اشاره به شدت کاهش دما و افزایش مصرف گاز در کشور با توجه به سرمای زودرس، ادامه داد: امسال به لحاظ مصرف گاز بخش های مختلف، مدیریت شبکه استثنایی و قابل مقایسه با هیچ دوره ای نیست. وی به اقدامات انجام شده در سیستم پالایشگاهی، خطوط انتقال گاز و ایستگاه های تقویت فشار گاز، اشاره کرد و افزود: رویکرد کلی وزارت نفت، تمرکز بر کار و خدمت و پرهیز از جنجال های رسانه ای است و ما در شرکت ملی گاز ایران، دستاوردهای خود را با اعداد و ارقام واقعی و ملموس عینیت می بخشیم. برای مثال امسال رکورد تولید گاز کشور شکسته شد و مقدار گاز طبیعی تحویل شده به شبکه گاز کشور به ۸۵۵ میلیون مترکعب رسید؛ در حالی که طبق برنامه مصوب تعهد و انتظار از ما ۸۴۵ میلیون مترکعب بود. مطابق تعهدات قبلی در سال های گذشته با صنایع، تعهد شرکت ملی گاز ایران برای تأمین گاز بخش صنعت در هشت ماه از سال است و در چهار ماه پایان سال صنایع باید انرژی و خوراک مورد نیاز خود را از بخش های دیگر تأمین کنند، با این حال شرکت ملی گاز ایران با رویکرد تأمین منافع ملی و کمک به بخش مولد اقتصاد، همواره تأمین گاز صنایع را مورد توجه قرار داده است. به گزارش «ایسنا»، همچنین «ساجد کاشفی»، مدیر پیشین انرژی و کرین شرکت ملی گاز ایران نیز گفت: در

با ورود موج سرما به کشور، روزی نبوده که سخنگوی شرکت ملی گاز ایران از رکوردشکنی مصرف گاز در کشور خبر ندهد. در تمامی روزهای گذشته، سخنگوی شرکت ملی گاز از رکورد جدید مصرف گاز در ایران سخن گفته و با گذشت زمان دائماً این رکورد بالا و بالاتر می رود؛ تا جایی که طبق اعلام سخنگوی شرکت ملی گاز ایران، مصرف گاز خانگی در روز دوشنبه رکورد زد و به ۶۷۱ میلیون مترکعب رسید. به گفته «سیدحسین موسوی»، ۶۷۱ میلیون مترکعب، یعنی ۷۸ درصد از کل گاز تحویلی به شبکه سراسری در بخش خانگی، تجاری و صنایع جزء مصرف شده است. سخنگوی شرکت ملی گاز با اشاره به اینکه رکورد مصرف گاز در بخش خانگی، تجاری و صنایع جزء در روز دوشنبه (۲۶ آذرماه) در سال ۱۴۰۳ شکسته شد، گفت: از ۸۵۸ میلیون مترکعب گاز شیرینی که در این روز به خط سراسری تزریق شده، ۶۷۱ میلیون مترکعب در بخش خانگی، تجاری و صنایع جزء مصرف شده است. او با بیان اینکه ۷۸ درصد از کل گاز شیرین تولیدی در این بخش مصرف شده است، افزود: مصرف گاز در روز دوشنبه در مقایسه با روز مشابه پارسال ۲۷ درصد افزایش یافته است. در همین حال، معاون وزیر نفت از رکورد جدید تحویل گاز به شبکه سراسری خبر داد و با بیان اینکه امسال به لحاظ شدت سرما، مقدار مصرف گاز بخش های مختلف و مدیریت شبکه استثنایی است، گفت: امسال تحویل گاز به شبکه به ۸۵۵ میلیون

معاون اجرایی رئیس جمهور خبر داد

یارانه هر لیتر بنزین؛ ۴۰ هزار تومان

معاون اجرایی رئیس جمهور، میزان یارانه هر لیتر بنزین در ایران را ۴۰ هزار تومان اعلام کرد و گفت دولت ۴۰ هزار تومان بابت هر لیتر بنزین یارانه پرداخت می کند؛ این در حالی است که بنزین در بسیاری از کشورهای جهان، محل درآمدی برای دولت محسوب می شود. البته سخن گفتن از آمار ناترازی بنزین به معنای تصمیم دولت بر افزایش قیمت در شرایط فعلی نیست.

معاون اجرایی رئیس جمهور، میزان یارانه هر لیتر بنزین در ایران را ۴۰ هزار تومان اعلام کرد و گفت دولت ۴۰ هزار تومان بابت هر لیتر بنزین یارانه پرداخت می کند؛ این در حالی است که بنزین در بسیاری از کشورهای جهان، محل درآمدی برای دولت محسوب می شود. به گفته معاون اجرایی رئیس جمهور، دولت در حدود ۶ هزار میلیارد تومان در روز یارانه پرداخت می کند و این موضوع یکی از عوامل تورم در کشور است که منجر به کسری بودجه می شود.

«محمدجعفر قائم پناه» در هجدهمین جشنواره تولیدکنندگان و مدیران

گشت و گذاری در دنیای معاصر تبلیغات

بهترین تکنیک های تبلیغات

نویسنده: علی آل علی

کارشناس‌های حوزه تبلیغات همیشه از تکنیک‌های تازه و اثرگذار به منظور موفقیت در بازار استفاده می‌کنند، شاید در نگاه اول خیلی از تکنیک‌های بازاریابی و تبلیغات تکراری یا کلیشه‌ای به نظر برسد، با این حال نحوه اجرای درست چنین تکنیک‌های به ظاهر تکراری اهمیت بسیار زیادی دارد. فکر می‌کنم اغلب شما این داستان قدیمی که با تمرین خوب در یک فن می‌توان هر رقیبی را شکست داد، خیلی خوب در ذهن دارید. خوب ماجرا در حوزه تبلیغات نیز دقیقاً مثل این داستان آشناست. اگر شما بلد باشید چطور با مخاطب تان ارتباط برقرار کرده و از ساده‌ترین تکنیک‌های تبلیغات برای اثرگذاری استفاده کنید، هیچ چیز مانع رویاپردازی‌های تان نخواهد شد.
ما در روزنامه فرصت امروز معتقدیم تبلیغات حتی در دنیای دیجیتال نیز اهمیتش را حفظ کرده است. خوب این روزها خیلی از کارشناس‌ها و حتی کاربران آنلاین خیال می‌کنند دیگر تبلیغات مرده است. این در حالی است که در دنیای دیجیتال با حضور هزاران برند و رقابتی نفسگیر نیاز به تبلیغات خلاقانه بیشتر از هر زمان دیگری حس می‌شود.

بساور کنید یا نه، تبلیغات در دنیای دیجیتال حتی سخت‌تر از دهه‌های قبل است. اجازه دهید در این رابطه یک سناریوی جذاب را تحلیل کنیم. فرض کنید شما بازاریاب شرک‌تی مثل پوما هستید. اگر بخواهیم کمی رویاپردازی مان را تقویت کنیم می‌توانیم سابقه کاری‌تان را به سه یا چهار دهه افزایش دهیم. این یعنی شما حتی پیش از دوران دیجیتال و ظهور فناوری اینترنت نیز در حوزه بازاریاب‌ها پیش از دوران دیجیتالی شدن کار راحت‌تری خبری از اینترنت و شبکه‌های اجتماعی نبود بازاریابی و تبلیغات کار ساده‌تری به نظر می‌رسید. شاید فکر کنید شوخی مان گرفته اما هیچ نکته غیرواقعی در کار نیست. بازاریاب‌ها پیش از دوران دیجیتالی شدن کار راحت‌تری برای تعامل با مخاطب داشتند. ماجرا از این قرار بود که در دنیای املاا افلاین خبری از رقبای پر تعداد نبود. همین امر باعث شده بود تا عرصه تبلیغات ساده‌تر از دنیای کنونی جریان داشته باشد.

ایسن روزها وقتی درباره تبلیغات حرف می‌زنیم همه ذهن‌ها فوراً سراغ دنیای آنلاین می‌رود. انگار که به غیر از

شبکه‌های اجتماعی در هیچ جای دیگری امکان تبلیغات وجود ندارد. شاید این ایده درباره دنیای تبلیغات چندان بیره نباشد، با این حال بی‌توجهی محض به تبلیغات افلاین تنها فرصت‌های تعامل را از برندها خواهد گرفت. هدف ما در ایسن مقاله بررسی برخی از بهترین تکنیک‌های تبلیغات چه در دنیای آنلاین و چه در عرصه افلاین است. هر چقدر هم که فناوری‌های دیجیتال پیشرفت کند باز هم تعامل رودرویی انسان‌ها پابرجا خواهد ماند. به همین خاطر ما در روزنامه فرصت امروز فکر می‌کنیم هنوز جای کار زیادی در حوزه بازاریابی افلاین وجود دارد. به زبان خودمانی شما در این مقاله با تکنیک‌های ترکیبی در حوزه تبلیغات آشنا خواهید شد. هدف ما از این کار کمک به شما برای همه فن حریف شدن در دنیای تبلیغات است. پس با ما همراه باشید تا یکی از هیجان‌انگیزترین تجربه‌های تبلیغاتی‌تان را پشت سر بگذارید.تکنیک تبلیغاتی یعنی چه؟

اولین سوالی که درباره مقاله کنونی پیش می‌آید، درباره مفهوم تکنیک در حوزه تبلیغات است. همه ما در طول روز بارها و بارها عبارت تکنیک را می‌شنویم. شاید ساده‌ترین کاربرد این مفهوم در دنیای ورزش باشد. خوب هنگامی که یک تیم فوتبال مانند رئال مادرید یا منچسستر سیتی در لیگ قهرمانان جام را بالای سر می‌برد، همه درباره تکنیک‌های حیرت‌انگیز سرمربی آنها صحبت می‌کنند. شاید فکر کنید تکنیک فقط مربوط به دنیای ورزش است اما در دنیای کسب و کار نیز می‌توان سراغ آن را گرفت. به عنوان مثال همین حوزه تبلیغات را در نظر بگیرید؛ اگر قرار باشد بازاریاب‌ها بدون هیچ برنامه و مطالعه‌ای وارد دنیای تبلیغات شوند، بی برو برگشت شکست‌های سنگین روی دسته برنشدان خواهند گذاشت. اصلا از همین جا ضرورت طراحی تکنیک‌های تبلیغاتی مطرح می‌شود!احتمالا هر کسی تعریف خاصی خودش از تکنیک را دارد، اما در دنیسای تبلیغات تکنیک در واقع راهکاری به منظور پروموت کردن محصولات است. اگر بخواهیم به زبان ساده تر درباره تکنیک تبلیغاتی حرف بزنیم، باید بازاریاب‌ها کمک می‌کنند تا به دور از کلیشه‌ها و نکات تکراری با مخاطب ارتباط برقرار کنند. به همین خاطر هر برندی که از تکنیک‌های تازه و نوآورانه‌ای استفاده کند،

تبلیغات موثرتری خواهد داشت.

شما در ادامه با برخی از مهم‌ترین تکنیک‌های تبلیغات در دنیای کنونی آشنا خواهید شد. لازم نیست نگران شوید چراکه تکنیک‌های مورد بحث در این مقاله ماهیت تخصصی ندارند. در واقع ما سعی کرده‌ایم حتی پیچیده‌ترین تکنیک‌های تبلیغاتی را نیز به زبانی ساده و خودمانی با شما در میان بگذاریم. پس بهانه‌تراشی رو کنار گذاشته و در ادامه با ما همراه شوید.انواع تکنیک های تبلیغاتی

وقتی درباره تکنیک‌های تبلیغاتی صحبت می‌کنیم یک تاکتیک یا استراتژی واحد را مدنظر نداریم. در عوض تکنیک‌های تبلیغاتی دامنه متنوعی را شامل می‌شوند. در این بخش تلاش شده است تا حد امکان تکنیک‌های متنوع و دارای بازگشت سرمایه مناسب مورد بررسی قرار گیرد. خوب اجازه دهید کم کم وارد بحث اصلی مان شویم.

تبلیغات چاپی

یکی از قدیمی‌ترین الگوهای تبلیغات مربوط به الگوی چاپی است. این تکنیک از زمان اختراع ماشین چاپ به طور گسترده‌ای مورد توجه قرار گرفته است. فرایند کلسی در این میان تا حد زیادی ساده و از همه مهمتر ارزان قیمت است. این یعنی شما کافی است یک پوستر یا طرح تبلیغاتی مناسب دم دست داشته باشید. اینطوری دیگر لازم نیست نگران نکات جانبی باشید. فقط پوستر یا کاتالوگ موردنظر را چاپ کرده و در اختیار مخاطب علاقه مند قرار می‌دهید.

این روزها هنوز هم تبلیغات چاپی محبوبیت خودش را حفظ کرده است. ششاید این نکته باا توجه به ظهور فناوری‌های دیجیتال و محبوبیت روزافزون شبکه‌های اجتماعی تا حدی عجیب به نظر برسد، اما ما در دنیایی پر از عجایب زندگی می‌کنیم. ما در این بخش قصد نداریم درباره چرایی محبوبیت تبلیغات چاپی صحبت کنیم. در عوض محور بحث ما درباره نحوه استفاده از این الگوست. شما به عنوان بازاریاب برای تبلیغات چاپی به طور کلی چهار گزینه پیش رو دارید. اولین و شاید آشناترین گزینه در این میان روزنامه‌ها هستند. خوب روزنامه از نزدیک به چند قرن پیش تا الان محبوبیتش را حفظ کرده است. همین امر موجب شده تا بازاریاب‌ها نگاه ویژه‌ای به تبلیغات در روزنامه داشته باشند. البته در کنار روزنامه باید نقش مهم مجلات را نیز مدنظر قرار داد. شاید این روزها روزنامه و مجلات چاپی متر در دسترس باشد، اما انواع نسخه‌های دیجیتال آنها جایگزین نمونه‌های کلاسیک شده‌اند. این یعنی شما می‌توانید تمام روزنامه‌های محبوب دنیا را در قالب دیجیتال خریداری یا حتی به طور رایگان مطالعه کنید.بحث مربوط به روزنامه و مجله را که کنار بگذاریم، به بیلبوردها خواهیم رسید. همه ما موقع رانندگی در اتوبان یا خیابان‌های اصلی شهر بیلبوردها را مشاهده می‌کنیم. اگر بخواهیم با هم روراست باشیم خیلی وقت‌ها بیلبوردها اصلا جذابیتی ندارند. با این حال گاهی اوقات آثار هنری و تأمل برانگیزی در قالب تبلیغات روی بیلبوردهای شهر نصب می‌شود. پس اگر فکر کرده‌اید با بیلبورد می‌توانید بدون هیچ هزینه یا تلاشی تبلیغات موفق داشته باشید، سخت در اشتباهید. هنر شما به عنوان بازاریاب در خلق ایده‌های جدید و پرهیز از کلیشه‌های رایج است. البته لازم نیست خیلی نگران شوید؛ چراکه با مطالعه کمپین‌های موفق یا حتی ترکیب ایده‌های نوآورانه برندهای بزرگ امکان طراحی بیلبوردهای تعاملی را خواهید داشت.

آخرین الگویی که در این میان پیش روی شما قرار دارد. انواع برگه‌های راهنماست. معمولاً وقتی محصولی را خریداری می‌کنیم نیز برگه‌هایی در داخل محصولات وجود دارد. با این حال شما لازم نیست کارت‌ان را محدود به مشتریان ثابت برند کنید. یک ایده جذاب در این میان انتشار چنین برگه‌های راهنمایی با هدف آشنا ساختن

مخاطب هدف با برند و محصولات تان است. اگر نظر ما را بخواهید بهتر است چنین کاتالوگ‌هایی را در نهایت اختصار طراحی کنید. خب این روزها کمتر مشتری حوصله بحث‌های طولانی و تمام نشدنی تجاری را دارد. پس تا مشتریان سابق از خجالت تان در نیامده‌اند بهتر است کمی کارت‌ان را خلاصه کنید.

تبلیغات در شبکه‌های اجتماعی

همانطور که در ابتدای بحث گفتیم عرصه تبلیغات پیوند نزدیکی با شبکه‌های اجتماعی پیدا کرده است. این یعنی هیچ بازاریابی بدون استفاده از پتانسیل شبکه‌های اجتماعی امکان موفقیت در این حوزه را ندارد. شاید مهم‌ترین مسئله در این میان نحوه استفاده درست از شبکه‌های اجتماعی باشد. هرچه باشد این روزها میلیون‌ها برند در انواع شبکه‌های اجتماعی در حال تولید محتوا هستند. حالا اگر شما هم در این میان یک کسب و کار کلیشه‌ای باشید، بی‌هیچ تردیدی شانس‌ی برای تعامل با مخاطب نخواهید داشت.پیشنهاد ما در روزنامه فرصت امروز انتخاب حداکثر ۳ یا ۴ شبکه اجتماعی برای تولید محتواست. بی‌تردید این انتخاب باید براساس میزان استقبال مخاطب هدف تان صورت گیرد. این یعنی شما باید از قبل مطالعه‌ای هر چند محدود درباره الگوی رفتار مخاطب داشته باشید. اگر حوصله زیر و رو کردن انواع اطلاعات را ندارید، پیشنهاد مسا نظرخواهی از مخاطب هدف است. اینطوری شما خیلی راحت و بی‌دردسر شبکه‌های اجتماعی مورد علاقه مخاطب تان را شناسایی خواهید کرد.

آخرین توصیه ما در این بخش تکنیک تولید محتوا در انواع پلتفرم‌های اجتماعی است. خوب شما نمی‌توانید در تمام شبکه‌های اجتماعی یک نوع محتوا را آپلود کرده و انتظار بازخورد‌های حیرت‌انگیز داشته باشید. شاید تولید محتوای اختصاصی برای هر پلتفرم کمی سخت به نظر برسند، با این حال در بلندمدت بازگشت سرمایه بهتر و ارتباط نزدیک‌تر با مشتریان به همراه خواهد داشت. پس همین حالا دستت به کار شده و اوضاع تان در رابطه با تولید محتوای شخصی سازی شده برای هر پلتفرم را شروع کنید.

تبلیغات تلویزیونی

تلویزیون یکی از تفریح‌های کم هزینه و در عین حال جذاب دنیاست. هنوز هم بسیاری از کانال‌های تلویزیونی بودجه‌های کلانی برای تولید محتوا خرج می‌کنند. اگر دقت کرده باشید بیشتر تفریح‌های دوستانه یا حتی مهمانی‌ها بر مدار تماشای تلویزیون جریان دارد. شکی نیست که در طول دهه‌های اخیر با ظهور شبکه‌های اجتماعی و مقدار زیادی از مخاطب تلویزیون ریزش کرده است، اما این به معنای پایان کار تلویزیون و برنامه‌های آن نیست.باور کنید یا نه، خیلی از بازاریاب‌ها چند سالی هست که بی‌خیال تلویزیون شدند. این یعنی آنها دیگر از فضای تعاملی با مخاطب در قالب تلویزیون بهره نمی‌برند. شاید مخاطب هدف در شبکه‌های اجتماعی بسیار بیشتر باشد، با این حال هنوز هم تلویزیون مخاطب‌های خاص خودش را دارد. پس کنار گذاشتن آن گزینه‌ای منطقی محسوب نمی‌شود. یک ایده بهتر در این میان تلاش برای استفاده از ظرفیت تلویزیون و حتی انتقال مخاطب به سایت رسمی برند با استفاده از انواع کدهای کیو آر (QR Code) است. اینطوری هم کانال‌های تبلیغاتی سنتی استفاده کرده‌اید و هم مخاطب تان را به فضای دیجیتال و مدرن منتقل خواهید کرد.جواس تان باشد، تلویزیون دیگر یکه تاز دنیای تبلیغات نیستت، پس نباید انتظارات بی‌نهایت بزرگی از آن داشته باشید وگرنه حساسی ناامیدتان خواهد کرد!ایمیل مارکتینگ

فناوری ایمیل نزدیک به سه دهه مهمان کاربران دنیا بوده است. شاید هنگام بحث از هر فناوری دیگری انتظار بقیای بیش از یک یا دو دهه آن را نداشته باشیم، اما بحث درباره ایمیل کاملاً فرق دارد. خوب هنوز هم بسیاری از

مردم دنیا روزشان را با چک کردن صندوق ایمیل‌های دریافتی آغاز می‌کنند. پس همچنان ایمیل به عنوان یک ابزار ارتباطی مهم و البته الگوی تبلیغاتی جذاب به نظر می‌رسد.ما لازم نیست حتما یک بازاریاب کارگشته باشیم تا ایمیل مارکتینگ را به خوبی درک کنید. مهم‌ترین مسئله‌ای که در این میان باید بدان توجه کنید استفاده از پیام‌های واضح و همراه با المان‌های بصری در فرآیند تعامل با مخاطب هدف است.

شما را نمی‌دانم اما من که هیچ وقت به ایمیل‌های خشک خالی که هیچ تصویری در آن به چشم نمی‌خورد توجه نمی‌کنم. صرف نظر از مسئله المان‌های بصری، انتخاب تیتتر مناسب نیز اهمیت زیادی دارد. هرچه باشد تیتتر اولین ایستگاه تعامل شما با مخاطب هدف است. پس هرچه تیترتان جذاب‌تر باشد احتمال باز شدن ایمیل بیشتر می‌شود.خیلی از بازاریاب‌ها فکر می‌کنند محتوای ایمیل از تیتترش مهمتره خوب اگر در این میان شما تیتتر خوبی انتخاب نکنید مخاطب حتی انگیزه‌ای برای باز کردن ایمیل هم پیدا نمی‌کند. نتیجه امری که تمام زحمات شما در یک چشم به هم زدن از بین می‌رود. همه تبلیغات تجاری حوصله آدم را سر می‌برد. به همین تیتتر در ایمیل مارکتینگ دقیقاً مثل بسته بندی جذاب محصولات است. پس سعی کنید پیام تان را به بهترین شکل ممکن پیش روی مخاطب قرار دهید.

اسپانسرشیپ

شاید یکی از موثرترین گروه‌های تبلیغاتی در طول سال‌های اخیر در قالب اسپانسرشیپ خودش را نشان داده باشند. این الگویی است که از یک سو مخاطب را با حوزه‌های مورد علاقه‌اش در ارتباط قرار داده و از سسوی دیگر پای شما را به ماجرا باز می‌کند.

اگر دقت کرده باشید خیلی وقت‌ها کاربران هیچ توجهی به تبلیغات تجاری ندارند. این مسئله‌ای نیست که نیاز به بررسی فراوان برای درک دقیق داشته باشد. خب تقریباً همه تبلیغات تجاری حوصله آدم را سر می‌برد. به همین خاطر فعالیت در قالب اسپانسر به برندها کمک می‌کند تا چهره‌ای جذاب‌تر برای مخاطب بسازند.اسپانسرهای در طول سال‌های اخیر دامنه وسیعی از فعالیت‌ها را پوشش می‌دهند. از ردبول با حمایت از ورزشکاران حوزه‌های سخت گرفته تا همکاری تجاری انواع برندهای خودروسازی در صنعت هالیوود، همه و همه الگوهای جذاب تبلیغات محسوب می‌شود. البته شما لازم نیست کارت‌ان را بسا هزینه‌های فراوان پیش ببرید، در عوض همیشه الگوهای کم هزینه‌تر نیز دم دست تان خواهد بود. پس بهتر است همین حالا کارت‌ان را شروع کرده و حتی در سطح خرد هم که شده همکاری خوبی با چهره‌های شناخته شده با رویدادهای مهم داشته باشید.

سخن‌یابانی

بازاریابی و تبلیغات در دنیای مدرن کار پیچیده‌ای به نظر می‌رسند. در این میان اگر ابزارهای کلیدی برای بازاریابی را بشناسید، کارت‌ان ساده تر خواهد شد. ما در این مقاله سعی کردیم شما را با برخی از مهم‌ترین الگوهای تبلیغات در دنیای کنونی آشنا کنیم. شاید برخی از این الگوها قدیمی به نظر برسند، اما همچنان کاربرد خاص خودشان را دارند. بنابراین نباید آنها را از روی ظاهرشان قضاوت کنید.یادتان باشد، تبلیغات در دنیای امروز دیگر به یک الگوی خاص محدود نیست. در عوض شما باید از انواع روش‌ها و تکنیک‌ها برای تبلیغات موثر سود ببرید. این امر می‌تواند بازگشت سرمایه تان را نیز به طور قابل ملاحظه‌ای افزایش دهد. نکته کلیدی در این میان تلاش برای ایجاد تنوع در الگوهای تبلیغاتی تان است. من و همکارانم در روزنامه فرصت امروز امیدواری نکات مورد بحث در این مقاله کمکی هرچند کوچک به شما برای تعامل با مخاطب هدف کرده باشد. مثل همیشه اگر سوالی درباره نکات مورد بحث در مقاله داشتید، کارشناس‌های ما همیشه آماده کمک به شما هستند. پس تعارف را کنار گذاشته و با ما در ارتباط باشید.